

UNGDOMSSTYRELSEN
www.ungdomsstyrelsen.se

INDIKATORER FÖR UPPFÖLJNING AV UNGDOMARS LEVNADSVILLKOR

FORTSATT UTVECKLING 2006

ISBN: 91-89050-82-7

Förord

Ungdomsstyrelsen har haft regeringens uppdrag att i samverkan med Socialstyrelsen, Försäkringskassan samt Skatteverket identifiera indikatorer för uppföljning av ungas levnadsvillkor inom myndigheternas verksamhetsområden. Uppdraget är en fortsättning på det utvecklingsarbete som påbörjades under 2005 då 15 myndigheter medverkade. Indikatorer som presenteras i denna rapport kompletterar de indikatorer som identifierades 2005 och som presenterades i rapporten *Indikatorer för uppföljning av ungdomars levnadsvillkor – på väg mot ett uppföljningssystem för den nationella ungdomspolitiken* (Ungdomsstyrelsens skrifter 2005:6).

Ungdomspolitik berör ett stort antal områden i ungdomars liv. Samordning mellan olika politikområden bidrar till att målen för den nationella ungdomspolitiken kan uppnås. Ungdomsstyrelsen vill tacka de myndigheter som har deltagit i årets utvecklingsarbete och redovisar i denna rapport sina synpunkter på de underlag som inkommit. Utredare Rikard Ambumsgård har samordnat uppdraget.

Per Nilsson
generaldirektör
Ungdomsstyrelsen

Inger Ashing
chef Nationell och kommunal ungdomspolitik
Ungdomsstyrelsen

Innehåll

Inledning	6
Bakgrund	
Uppdraget	
Ungdomsstyrelsens stöd till myndigheterna	
Rapporten	
Underlag och kommentarer	10
Socialstyrelsen	
Försäkringskassan	
Skatteverket	
Avslutande reflektioner	18
Identifierade indikatorer från utvecklingsarbetet 2006	20
Identifierade indikatorer från utvecklingsarbetet 2005	21
Bilagor	

Inledning

Bakgrund

Under 2005 samordnade Ungdomsstyrelsen ett utvecklingsarbete med syfte att identifiera indikatorer för årlig uppföljning av ungdomars levnadsvillkor. Femton myndigheter var involverade och arbetet redovisades i rapporten *Indikatorer för uppföljning av ungdomars levnadsvillkor – på väg mot ett uppföljningssystem för den nationella ungdomspolitiken* (Ungdomsstyrelsens skrifter 2005:6). Utifrån redovisningarna bedömde Ungdomsstyrelsen att det inom Försäkringskassans, Socialstyrelsens samt Skatteverkets ansvarsområden fanns ett antal möjliga utvecklingsområden. Inför budgetåret 2006 fick de tre myndigheterna i uppdrag att identifiera och föreslå indikatorer kring ungdomars villkor i samverkan med Ungdomsstyrelsen. Nedan följer en redogörelse av Ungdomsstyrelsens synpunkter från 2005.

Försäkringskassan

I 2004 års ungdomspolitiska proposition¹ angav regeringen de politikområden som då ansågs vara av betydelse för att ungdomspolitikens övergripande mål skulle uppnås. Denna förteckning utgjorde underlag för Ungdomsstyrelsens arbete med att identifiera indikatorer.

Bland politikområdesmålen för huvudområdet *egen försörjning* angavs bland annat målet att ”*skillnaderna i de ekonomiska villkoren mellan familjer med och utan barn skall minska inom ramen för den generella välfärden*”. Målet omfattas av politikområdet *ekonomisk familjepolitik* och är ett av de politikområden Försäkringskassan verkar inom.

I Försäkringskassans regleringsbrev för budgetåret 2005 fanns detta dock inte med, utan Försäkringskassan fick i uppdrag att ”*identifiera eller utforma indikatorer för att mäta utvecklingen av sjukskrivningar och aktivitetsersättningar*”.² Försäkringskassans redovisning gjordes i enlighet med regleringsbrevet. För att säkerställa att även målen kring den ekonomiska familjepolitiken följs upp regelbundet bedömde Ungdomsstyrelsen att Försäkringskassan borde identifiera indikatorer kring ungdomars utveckling på området.

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen redovisade ett omfattande antal indikatorer 2005. Ungdomsstyrelsen menade dock att det finns fler områden som är väsentliga för ungdomars levnadsvillkor. Ett sådant område är *ätstörningar bland unga*. Ätstörningar (anorexia nervosa, bulimia nervosa och näraliggande tillstånd) är allvarliga och ett växande hälsoproblem bland tonåringar och unga vuxna. I grova tal finns det cirka 50 000 tonårsflickor och unga kvinnor (13–30 år) i Sverige som lider av någon form av ätstörning.³

Ett annat område som Ungdomsstyrelsen lyfte fram var situationen för *barn i inkomstsvaga hushåll*. Barn i familjer som får långvarigt ekonomiskt bistånd, till skillnad från barn i familjer med låga inkomster men som inte får ekonomiskt bistånd, löper större risk för ogynnsam utveckling i flera avseenden, till exempel låg utbildningsnivå, tonårsföräldraskap, missbruk och psykisk sjukdom.⁴

---

¹ Proposition 2004/05:2.

² Försäkringskassans regleringsbrev för budgetåret 2005.

³ RIKSÄT årsrapport 2000, Socialstyrelsen.

⁴ Social rapport 2006, Socialstyrelsen.

Unga i hushåll med sociala problem, så kallade riskmiljöer, till exempel barn till missbrukare, psykiskt sjuka och unga i våldsutsatta hushåll var ytterligare ett område. Sociala problem kan betecknas som ett brett spektrum av samhälleliga företeelser, till exempel alkohol- och narkotikamissbruk, prostitution, kriminalitet, utsatthet för våld, våld inom familjen och rasism, för att nämna några av de mest problematiska.⁵

Ytterligare ett väsentligt område som Ungdomsstyrelsen uppmärksammade 2005 var *unga i behov av barn- och ungdomspsykiatri*. Den psykiska ohälsan bland unga ökar. En av de viktigaste aktörerna för att behandla ohälsan är landets BUP-enheter (Barn- och ungdomspsykiatriska mottagningar).

Ungdomsstyrelsen betonade också vikten av att uppmärksamma utvecklingen av behandling av unga med antidepressiva läkemedel. Förskrivningen av antidepressiva läkemedel till barn och tonåringar ökade under hela 1990-talet.⁶

Psykisk ohälsa är ett allvarligt hälsoproblem bland barn och ungdomar och därmed ett angeläget område för samhällsinsatser. De resurser som samhället satsar på barn och ungdomar ges oftast i form av generella insatser. Skolhälsovård och ungdomsmottagningar är exempel på sådana verksamheter.⁷ Ungdomsstyrelsen delar Socialstyrelsens uppfattning att det är viktigt att skolhälsovården är tydlig i det hälsopreventiva arbetet och man särskilt bör uppmärksamma elever som är i behov av särskilt stöd, elevernas fysiska, psykiska och sociala arbetsmiljö samt så kallade livsstilsrelaterade hälsorisker.⁸

Ungdomsmottagningar arbetar för att förebygga fysisk och psykisk ohälsa och riktar sig till ungdomar i åldern 13 till 20 år, ibland upp till 25 år. Generella insatser av hög kvalitet kan sannolikt förebygga och minska psykisk ohälsa hos barn och ungdomar. Barnpsykiatrikommittén ansåg i sitt huvudbetänkande *Det gäller livet*, (SOU 1998:31) att ungdomsmottagningar är viktiga för att fånga upp och stödja ungdomar som har psykiska problem och att kommuner och landsting i samverkan bör få i uppdrag att inrätta mottagningar där sådana saknas.⁹

Skatteverket

Skatteverket hade 2005 inte i uppdrag att identifiera indikatorer för att följa ungdomars levnadsvillkor. Vid ett möte mellan Ungdomsstyrelsen och Skatteverket (Kronofogdemyndigheten) kom Ungdomsstyrelsens samordnande uppdrag på tal och de blev intresserade. Skatteverket deltog därefter i identifieringsarbetet och lämnade den 1 juni 2005, samtidigt som övriga involverade myndigheter, ett underlag till Ungdomsstyrelsen.

I regleringsbrevet för budgetår 2006 fick Skatteverket i uppdrag att inom verksamhetsområdet *exekution* identifiera och utforma indikatorer för att följa ungdomars skuldtutveckling. Målgruppen för indikatorerna ska vara ungdomar mellan 18 och 25 år.

---

⁵ Social rapport 2006, Socialstyrelsen.

⁶ Läkemedel i användning – förändringar och tendenser, Socialstyrelsen 2001:3.

⁷ Tänk långsiktigt! Skolverket, Socialstyrelsen & Folkhälsoinstitutet, 2004.

⁸ Skolhälsovård – granskning vid 14 friskolor i Stockholms län och Gotlands kommun, Socialstyrelsen 2005.

⁹ Tänk långsiktigt! Skolverket, Socialstyrelsen & Folkhälsoinstitutet, 2004.

Uppdraget

Ungdomsstyrelsen ”skall stödja och samverka med berörda myndigheter i arbetet att identifiera eller utforma indikatorer för de mål som omfattas av ungdomspolitiken. Myndigheterna skall till Ungdomsstyrelsen och berörda departement redovisa förslag till indikatorer senast den 1 juni 2006. Ungdomsstyrelsen skall lämna ett samlat förslag till nya indikatorer. Uppdraget skall redovisas till Utbildnings- och kulturdepartementet senast den 15 september 2006.”¹⁰

Försäkringskassan och Skatteverket ska enligt sina uppdrag redovisa sina förslag till Ungdomsstyrelsen senast den 1 september 2006 respektive den 15 september 2006. Detta begränsar Ungdomsstyrelsens möjligheter att sätta sig in underlagen. Myndigheternas fullständiga rapportering återfinns i bilaga 3–5

Ungdomsstyrelsens stöd till myndigheterna

I februari 2006 kontaktade Ungdomsstyrelsen Socialstyrelsen, Försäkringskassan samt Skatteverket med anledning av deras uppdrag kring indikatorer (bilaga 1). Samtliga myndigheter var involverade i 2005 års utvecklingsarbete och var därför väl insatta i vad som förväntades av dem. I april 2006 träffades Försäkringskassan och Ungdomsstyrelsen för att diskutera uppdraget. Samma månad distribuerades också ett rapporteringsunderlag (bilaga 2) till myndigheterna. Underlaget bestod av en mall för att underlätta redovisningen. I inledningen av maj fick Socialstyrelsen och Skatteverket en inbjudan till bilaterala möten. I slutet av juni träffades Ungdomsstyrelsen och Skatteverket för att diskutera uppdraget. Under våren har Ungdomsstyrelsen kontinuerligt haft en dialog med myndigheterna via e-post och telefon.

Rapporten

Här följer en sammanfattning av de underlag som Ungdomsstyrelsen har fått in samt våra reflektioner på redovisningarna. Då myndigheterna har haft olika redovisningstillfällen av uppdraget har Ungdomsstyrelsen haft begränsade möjligheter att i denna rapport kommentera Försäkringskassans och Skatteverkets redovisningar. Däremot summerar vi tankar och funderingar i en slutsats. Sist i rapporten finns myndigheternas fullständiga underlag samt underlag som distribuerats i samband med samverkansarbetet.

---

¹⁰ Ungdomsstyrelsens regleringsbrev för budgetåret 2006.

Underlag och kommentarer

Nedan återges de underlag som involverade myndigheter redovisat samt Ungdomsstyrelsens kommentarer. Underlagen återfinns i sin helhet i bilaga 3–5.

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen har redovisat ett underlag med sex identifierade indikatorer.

Indikator 1

Andel unga med ätstörningar

Personer som behandlas i slutenvård för ätstörningar kan följas upp i Socialstyrelsens patientregister. Allt oftare behandlas emellertid ätstörningar, liksom övrig psykiatrisk behandling av ungdomar, i öppenvården vilket minskar möjligheten använda patientregister i syfte att få en bild av antal ungdomar med ätstörningar. Däremot finns kvalitetsregistret RIKSÄT - Nationellt kvalitetsregister för specialiserad ätstörningsbehandling. RIKSÄT är en personbaserad databas som har som främsta syfte att utveckla vården. Datainsamlingen i RIKSÄT har varit igång sedan 1999 och har idag en täckningsgrad på cirka 60 procent för enheter med specialiserad ätstörningsvård. Registret är således inget epidemiologiskt register men kan eventuellt i framtiden användas i sådant syfte. Eventuellt kan registret användas i de fall det har full täckning i vissa landsting. Idag har endast registerhållaren (Socialstyrelsen) tillgång till registret i sin helhet.

Eftersom ätstörningar i allt högre grad behandlas i öppenvård innebär det att uppgifter från slutenvård inte kan mäta omfattningen på ungdomars ätstörningar på ett tillfredsställande sätt.

Kommentar

Indikatorn är inte en del av Socialstyrelsens löpande uppföljningsarbete och Ungdomsstyrelsen delar Socialstyrelsens uppfattning att indikatorn på grund av utformningen av patientregistret inte förmår kartlägga unga med ätstörningar på ett godtagbart sätt. Då ätstörningar i allt större utsträckning behandlas inom öppenvården säger en eventuell minskning av behandling i slutenvården inte så mycket. Det är svårt att se om en minskning i registret innebär en faktisk minskning. Det skulle kunna vara oförändrat eller till och med en ökning men att behandling sker inom öppenvården. Indikatorn kan endast i begränsad utsträckning ge en bild av ätstörningsproblematik bland unga generellt sett. Med endast en belysning av de ungdomar som har de mest allvarliga diagnoserna riskerar mörkertalet att bli stort.

Ätstörningar (anorexia nervosa, bulimia nervosa och näraliggande tillstånd) är vanliga, allvarliga och ett växande hälsoproblem bland tonåringar och unga vuxna. Man kan räkna med att cirka 1,5–2,0 procent av tonårsflickor och unga kvinnor är drabbade av anorexia nervosa eller bulimia nervosa.¹¹ Ätstörningar förekommer även bland unga män. Ungdomsstyrelsen betonar vikten av att verktyg utvecklas för att belysa dessa grupper.

Indikator 2

Andel unga som vårdas inom slutenvård på grund av psykiatrisk diagnos

I Sverige saknas nationella epidemiologiska data som ger möjlighet att över tid följa förändringar av barns och ungdomars psykiska hälsa. En mycket stor del av behandlingen av barns och ungdomars psykiska ohälsa behandlas i öppenvård. Endast personer med de allvarligaste tillstånden, till exempel schizofreni och andra psykossjukdomar, hamnar vanligtvis i slutenvård under ett akut skede. Genom Socialstyrelsens patientregister finns det således en möjlighet att beskriva omfattningen av dem med den allra tyngsta psykiatriska ohälsan.

---

¹¹ RIKSÄT årsrapport 2000, Socialstyrelsen

Däremot kan vi inte utifrån patientregistret göra någon uppskattning av förekomsten av barns och ungdomars psykiska ohälsa.

För barns och ungdomars psykiska hälsa saknas nationella data om såväl förekomst som förändringar över tid. Socialstyrelsen fick därför 2001 i uppdrag av regeringen att förbereda återkommande mätningar av barns och ungdomars psykiska hälsa. Inom ramen för det uppdraget har ett stort antal pilotstudier genomförts inom åtta regioner i landet. Förslag har också lämnats till regeringen om nationella mätningar av barns och ungdomars psykiska hälsa.¹²

Kommentar

Den psykiska ohälsan bland unga ökar. En av de viktigaste aktörerna för att behandla ohälsan är landets BUP-mottagningar (Barn- och ungdomspsykiatrisk mottagning). Barnombudsmannen har pekat på att antalet sökande till BUP har ökat kraftigt de senaste åren och att väntetiderna är långa.¹³

Ungdomsstyrelsen menar att indikatorn inte möjliggör en total belysning av ungdomars psykiska ohälsa. Mörkertalet blir stort då endast ungdomar med de mest allvarliga diagnoserna identifieras. En återkommande redovisning av de ungdomar med de allvarligaste symptomen och som behandlas inom den slutna psykiatriska vården kan ändå vara en värdefull mätare på ungas psykiska ohälsa. Ungdomsstyrelsen anser att mätningar bör göras återkommande för att ge en bredare bild av barns och ungdomars psykiska ohälsa.

Indikator 3

Andel unga som behandlas med antidepressiva läkemedel

Användningen av antidepressiva läkemedel bland barn och unga började öka kraftigt omkring år 1993. Enligt Socialstyrelsen var anledningen introduktionen av en ny typ av läkemedel, så kallade SSRI-preparat.¹⁴ I juli 2005 introducerades det så kallade läkemedelsregistret. I och med detta finns en utökad möjlighet att beräkna det verkliga antalet individer som behandlas med antidepressiva läkemedel samt att också följa upp behandlingstidens längd. Eftersom läkemedelsregistret också innehåller personnummer går det att följa upp individerna utifrån en rad olika demografiska faktorer.

I läkemedelsregistret finns endast registrerade uppgifter om de läkemedel som apoteken expedierat men det uppfattas ändå vara en lämplig datakälla att använda för att belysa andelen unga som behandlas med antidepressiva läkemedel. Denna indikator ingår inte idag i Socialstyrelsens löpande uppföljningsarbete.

Kommentar

Fram till juni 2006 var inga antidepressiva läkemedel godkända för behandling av depression hos barn och ungdomar.¹⁵ Men farmakologisk behandling av barn har ibland bedömts vara nödvändig och antidepressiva läkemedel har ändå skrivits ut till unga. Detta har varit helt lagligt och skett på grundval av den enskilde läkarens erfarenhet inom området. Specialistläkare har förskrivningsrätt och kan i särskilda fall skriva ut antidepressiva preparat till unga om det är förenligt med vetenskap och beprövad erfarenhet.¹⁶ Försäljningen av antidepressiva medel till 15–19-åringar fördubblades mellan 1999 och 2003. Ökningen var särskilt stor bland flickor och unga kvinnor.¹⁷

---

¹² Mätning av barns och ungdomars psykiska hälsa – förslag till nationella och återkommande undersökningar, Socialstyrelsen 2005.

¹³ Satsa tidigt, Barnombudsmannen 2005:04.

¹⁴ Selektiv serotoninåterupptagshämmare.

¹⁵ Fluoxetin är godkänt för behandling av barn och ungdomar sedan 6 juni 2006.

¹⁶ Läkemedelsverket.

¹⁷ Satsa tidigt, Barnombudsmannen 2005:04.

Indikatorn är relevant och bör beaktas framåt men Ungdomsstyrelsen vill betona det anmärkningsvärda i ökningen av förskrivning av antidepressiva läkemedel till barn och ungdomar även före 2006 trots ett restriktivt regelverk.

Indikator 4

Ungdomars tillgång till skolhälsovård (elevhälsan) och ungdomsmottagningar

Socialstyrelsen har tillsynsansvar för skolhälsovården sedan 1997. De ska genom tillsyn stödja och granska verksamheten och hälso- och sjukvårdspersonalens åtgärder. Det förekommer ingen regelbundenhet i tillsynen utan den sker utifrån de regionala tillsynsavdelningarnas prioriteringar. Det finns i nuläget ingen möjlighet att följa upp ungas tillgång till skolhälsovård nationellt eller över tid.

Kommentar

Psykisk ohälsa är ett allvarligt hälsoproblem bland barn och ungdomar. Det mesta av de resurser som samhället satsar på barn och ungdomar ges i form av generella insatser. Skolhälsovård och ungdomsmottagningar är exempel på sådana verksamheter.¹⁸ Generella insatser av hög kvalitet kan sannolikt förebygga och minska psykisk ohälsa hos barn och ungdomar. Socialstyrelsen bedömer att en kompetent, effektiv och adekvat bemannad skolhälsovård som samarbetar med skolans övriga elevhälsa och pedagogiska personal är en viktig hälsofrämjande resurs för samhället.¹⁹

Ungdomsstyrelsen instämmer i Socialstyrelsens bedömning av begränsningarna i denna indikator men menar att det på sikt bör utvecklas rutiner för att återkommande belysa ungdomars tillgång till skolhälsovård och ungdomsmottagningar.

Indikator 5

Andel unga i inkomstsvaga hushåll

Inkomstsvaga hushåll kan bland annat identifieras med hjälp av inkomstregisterdata eller med hjälp av surveydata. Inkomstsvaghet kan mätas på olika sätt. Ofta sätts gränsen vid de hushåll vars inkomster understiger 50 procent av medelvärdet av landets totala inkomster. Ett annat är att utgå från ett bestämt så kallat fattigdomsstreck (se till exempel beskrivningen av det fattigdomsstreck som används i *Social rapport 2006*).

En förutsättning för att mäta andel barn och ungdomar i inkomstsvaga hushåll är att man har tillgång till inkomstdata. Registerhållare för inkomstuppgifter är Statistiska centralbyrån. Som grund till surveyundersökningar genomför Statistiska centralbyrån årligen HEK – Hushållens ekonomi. Socialstyrelsen är inte registerhållare för något av ovanstående register och hävdar att man således inte kan belysa andelen ungdomar i inkomstsvaga hushåll. Däremot kan Socialstyrelsen redovisa andelen ungdomar i hushåll med ekonomiskt bistånd.

Kommentar

Mellan åren 1991 och 1997 ökade barnfattigdomen i Sverige successivt för att hamna på en högsta nivå 1997. Under 1990-talets slut vände denna negativa trend och en gynnsam förbättring av barnfamiljers ekonomiska utsatthet kunde också noteras. Under 2002 levde 252 000 barn i åldrarna 0–17 år i hushåll som betecknas som ekonomiskt utsatta.²⁰ Ekonomiska svårigheter begränsar familjens handlingsfrihet. Barn i resurssvaga familjer har svårare att leva samma sociala liv som kamraterna. De har mer sällan en egen ekonomisk buffert och äger färre saker, är oftare trångbodda och saknar eget rum.

¹⁸ Tänk långsiktigt! Skolverket, Socialstyrelsen & Folkhälsoinstitutet, 2004.

¹⁹ Skolhälsovård – granskning vid 14 friskolor i Stockholms län och Gotlands kommun.

²⁰ Barnfattigdomen i Sverige – årsrapport 2004, Rädda Barnen.

Bland de ekonomiskt utsatta ungdomarna var det vanligare med huvudvärk, ont i magen och svårt att somna. Många barn bär med sig en utsatthet in i vuxenlivet.²¹

Socialstyrelsen redovisade inför 2006 års sammanställning indikatorerna *andel ungdomar i åldersgruppen 19–25 år i hushåll som är beroende av ekonomiskt bistånd* samt *antal och andel med ekonomiskt bistånd*. Socialstyrelsen hävdar att de har svårt att följa upp andel unga i inkomstsvaga hushåll med anledning av att myndigheten inte har registeransvar på området. Flera av de myndigheter som idag ingår i uppföljningsarbetet är inte själva registerhållare till de dataregister från vilka de hämtar uppgifter. Många förlitar sig på statistik som SCB tillhandahåller, till exempel *Undersökningar av levnadsförhållanden (ULF)*. Ungdomsstyrelsen har därför svårt att förstå Socialstyrelsens uppfattning.

Ett alternativ till begreppet inkomstsvaga hushåll som kan vara bättre att använda i sammanhanget är hushåll med låga inkomster. Då några få hushåll med mycket höga inkomster drar upp medelvärdet bör man överväga om redovisningen ska gälla de hushåll vars inkomster understiger 50 procent av medianen och inte medelvärdet.

Indikator 6

Andel unga i riskmiljöer

Socialstyrelsen saknar, generellt sett, möjlighet att följa upp och beskriva omfattningen av andelen barn och unga i olika riskmiljöer. Däremot finns det möjlighet att belysa vissa särskilt utsatta barn och ungdomar till exempel andel barn och ungdomar som vårdas i dygnsvård (barn- och unga-registret), andel barn i hushåll där föräldrar vårdats i slutenvård på grund av missbruk eller för psykiatrisk sjukdom (patientregistret).

Det finns för närvarande ingen möjlighet att generellt sett belysa andelen unga i riskmiljöer. Däremot kan ett fåtal riskmiljöer definieras och belysas. Utifrån patientregistret kan endast personer inom den slutna vården identifieras. Eftersom en stor del av såväl missbruksvården som den psykiatriska vården sker i den öppna vården kan patientregistret endast på ett mycket begränsat sätt användas i syfte att beskriva andelen barn och unga som befinner sig i vissa riskmiljöer.

Socialstyrelsen har påbörjat ett långsiktigt arbete i syfte att förbättra den officiella statistiken på området. I dagsläget har en första kartläggning av innehållet och till viss del omfattningen av olika former av öppna insatser dokumenterats (Öppenvårdens former, Socialstyrelsen, under publicering).

Kommentar

En stor del av såväl missbruksvård som psykiatrisk vård sker inom den öppna vården. Sedan 1990-talet har kommunerna byggt ut både den öppna vården och den generellt förebyggande verksamheten. Detta har inneburit att vissa insatser och vårdformer inte fångas i den officiella statistiken. Mörkertalet riskerar därmed att bli stort.

Socialstyrelsen redovisade 2006 indikatorn *andel barn och ungdomar, 13–17 år, som dygnsvårdats enligt SoL och LVU*. Ungdomsstyrelsen anser att ungdomar i hushåll där föräldrar vårdats i slutenvård på grund av missbruk och andel barn i hushåll där föräldrar vårdats i slutenvård för psykiatrisk sjukdom är intressanta att beakta i uppföljningen av ungdomars levnadsvillkor. Dock är det angeläget att indikatornamnet revideras för att på ett tydligare sätt fånga innehållet i uppföljningen.

---

²¹ Ds 2004:41 Ekonomiskt utsatta barn i Social rapport 2006, Socialstyrelsen.

Försäkringskassan

Den ekonomiska familjepolitiken syftar till att minska skillnaderna mellan familjer med och utan barn inom ramen för den generella välfärden. Utöver det ska den ekonomiska familjepolitiken även utjämna skillnaderna över livscykeln. Från perioder i livet med större möjligheter att försörja sig till perioder med låg inkomst eller större behov. De förmåner som omfattas av den ekonomiska familjepolitiken brukar delas in i försäkringar, generella bidrag och behovsprövade bidrag.²² Försäkringskassan har redovisat fyra indikatorer för den ekonomiska familjepolitiken. De fick inför budgetåret 2002 i uppdrag att utveckla resultatindikatorer för att mäta måluppfyllelsen inom politikområdet. Enligt uppdraget skulle indikatorerna visa i vilken utsträckning respektive förmån verkar för att utjämna de ekonomiska skillnaderna mellan familjer med och utan barn.

Indikator 1

Familjepolitikens omfattning

Enskilda förmåner är i vissa fall beloppsmässigt små men kan ändå utgöra ett viktigt bidrag till enskilda hushålls försörjning. Detta åskådliggörs genom att beskriva den ekonomiska standarden för de hushåll som tar del av respektive förmån. Indikatorn syftar till att beskriva familjepolitikens omfattning. Detta görs på två sätt:

- Den ekonomiska familjepolitikens betydelse för disponibel inkomst per konsumtionsenhet för 20–29-åringar i hushåll med och utan barn.
- Andelen 20–29-åringar med barn som berörs av olika förmåner inom den ekonomiska familjepolitiken.

Kommentar

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att indikatorn ger en god bild av villkoren för gruppen 20–29-åringar med och utan barn samt för en äldre jämförelsegrupp. Med indikatorn kan gruppens ekonomiska förutsättningar uppdelad på faktorinkomst (lön/kapital), transfereringar som inte tillhör den ekonomiska familjepolitiken (a-kassa och studiebidrag) och transfereringar som tillhör den ekonomiska familjepolitiken (generella bidrag, försäkringar och behovsprövade bidrag) belysas. På så sätt synliggörs den ekonomiska familjepolitikens betydelse.

Indikator 2

Relativ inkomststandard

Denna indikator beskriver den ekonomiska standardens sammansättning för ungdomar i barnhushåll jämfört med ungdomar i hushåll utan barn. Detta redovisas på tre sätt:

- Den ekonomiska familjepolitikens betydelse för disponibel inkomst per konsumtionsenhet i olika hushållstyper för 20–29-åringar.
- Den ekonomiska familjepolitikens andel av disponibel inkomst per konsumtionsenhet i olika hushållstyper för 20–29-åringar med barn.
- Den ekonomiska familjepolitikens betydelse för disponibel inkomst per konsumtionsenhet i olika delar av inkomstskalan för 20–29-åringar med barn.

Kommentar

Ungdomars etablering är i stor utsträckning knuten till deras ekonomiska villkor. Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att indikatorn ger goda förutsättningar att belysa olika hushållstypers ekonomiska villkor.

---

²² Resultatindikatorer för den ekonomiska familjepolitiken med ungdomsperspektiv, Försäkringskassan 2006.

Indikator 3

Fördelningen av ekonomisk standard

Indikatorn beskriver fördelningen av disponibel inkomst per konsumtionsenhet för ungdomar i hushåll med och utan barn. Dessutom redovisas hur stor andel av 20-29-åringarna som har låg ekonomisk standard. Indikatorn redovisas på följande sätt:

- Andelen individer i olika inkomstklasser uppdelade efter hushållstyp.
- Fördelningen av disponibel inkomst per konsumtionsenhet för ungdomar uppdelade efter hushållstyp.
- Medianen av disponibel inkomst per konsumtionsenhet samt andel med låg ekonomisk standard.
- Medianen av disponibel inkomst per konsumtionsenhet samt andel med låg ekonomisk standard för barn med föräldrar i åldrarna 20–29 år.
- Medianen av disponibel inkomst per konsumtionsenhet samt andel med låg ekonomisk standard för 20–29-åringar födda i Sverige och utomlands.

Kommentar

Ekonomiska svårigheter begränsar individers och hushålls handlingsfrihet. Denna indikator ger förutsättningar att belysa de grupper som ur ekonomiskt perspektiv är mest utsatta. Ungdomsstyrelsen bedömer därför att indikatorn lämpar sig väl för uppföljning av ungdomars levnadsvillkor.

Indikator 4

Den ekonomiska familjepolitikens omfördelnde effekter

Indikatorn redovisar hur olika inkomstslag och skatten påverkar fördelningen av disponibel inkomst per konsumtionsenhet bland 20-29-åringar. Indikatorn visar hur mycket den ekonomiska familjepolitikens olika verksamhetsområden påverkar fördelningen av ekonomisk standard, mätt med den så kallade Gini-koefficienten. Gini-koefficienten kan tolkas som hur stor den förväntade inkomstskillnaden mellan två slumpmässigt valda personer är.

Kommentar

Denna indikator beskriver hur familjepolitiken och dess verksamhetsområden²³ påverkar omfördelningen av inkomster i befolkningen. Det finns flera mått som sammanfattar och ger en övergripande bild av inkomstskillnaderna mellan grupper och individer. Ett vanligt mått som Försäkringskassan använder är Gini-koefficienten. Det är möjligt att dela upp Gini-koefficienten efter inkomstslag för att se hur vart och ett av dessa påverkar fördelningen av disponibel inkomst per konsumtionsenhet. Olika förmåner kan sammantaget minska inkomstskillnaderna. Merparten av denna minskning är riktad direkt till dem med de lägsta inkomsterna. Den ekonomiska familjepolitiken kan i detta avseende sägas vara betydelsefull för ekonomiskt utsatta grupper. Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att indikatorn är lämplig för att följa upp ungdomars levnadsvillkor.

Skatteverket

Skuldsättning i unga år försvårar ungdomars etablering i samhället, till exempel möjligheter att få hyreskontrakt och ett eget boende. Det finns också en fara att ungdomar faller in i ett riskbeteende som kan vara svårt att bryta. Skatteverkets kronofogdeavdelning var under 2005 på frivillig basis delaktig i utvecklingsarbetet. Under 2006 har arbetet fortsatt med att identifiera ytterligare indikatorer och Skatteverkets och Kronofogdemyndighetens roll har därmed formaliserats. Den 1 juli 2006 bildades en fristående Kronofogdemyndighet. Här sker redovisning gemensamt från Skatteverket och Kronofogdemyndigheten.

---

²³ Verksamhetsområdena är försäkringar, behovsprövade bidrag samt generella bidrag.

Indikator 1

Antal inkomna ansökningar om betalningsföreläggande i åldersgruppen 18–25 år

Indikatorn beskriver antalet unga i åldersgruppen 18–25 år, som har en ansökan om betalningsföreläggande inlämnad till Kronofogdemyndighetens summariska process. Denna indikator ger en tidig signal om eventuella problem med betalningsförmågan i åldersgruppen.

Ett utslag om betalningsföreläggande i Kronofogdemyndighetens register används som underlag för kreditupplysningsföretagens register över betalningsanmärkningar. Konsekvenserna av att få en betalningsanmärkning är stora för unga människor. Om en privatperson har registrerats för en betalningsanmärkning finns uppgiften kvar i tre år och kan leda till svårigheter att ingå ekonomiska avtal, exempelvis problem med att hyra bostad, skaffa telefonabonnemang eller låna pengar. En skuld i Kronofogdemyndighetens register försvårar en ung människas inträde i vuxenlivet. Ökar antalet unga som blir aktuella för ansökningar om betalningsföreläggande, kan det indikera att fler ungdomar börjar få problem med sin betalningsförmåga.

Kommentar

Inkomsterna för unga utvecklas sämre än för andra grupper i befolkningen. Familjen och det personliga nätverket blir allt viktigare för den egna försörjningen och det långvariga bidragsberoendet ökar, särskilt bland unga kvinnor. De hårda återbetalningskraven kring studiestödet och svårigheterna att beräkna inkomstgrunden för bostadsbidrag leder till att allt fler unga blir skuldsatta.²⁴ Därmed kan ungas etablering försvåras – svårigheter att få lån, lägenhet, arbete eller telefonabonnemang. Detta är en angelägen indikator på ungdomars levnadsvillkor.

Indikator 2

Antal unga i åldersgruppen 18–25 år med skulder som är föremål för indrivning hos Kronofogdemyndigheten

Indikatorn beskriver antalet unga i åldersgruppen 18–25 år med skulder i Kronofogdemyndighetens indrivningsregister samt det totala skuldbeloppet. Indikatorn beskriver även vilken typ av skuld som det rör sig om. Konsekvensen av att en skuld har lämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning är att verkställighet kan komma att ske. Tvångsåtgärder som exempelvis utmätning, kan bli aktuella. Skulden blir även registrerad i Kronofogdemyndighetens register, databasen för utsökning och indrivning. Uppgifterna används sedan som underlag för kreditupplysningsföretagens register över betalningsanmärkningar.

Kommentar

En del ungdomar klarar inte av att betala sina lån i tid vilket leder till att de får betalningsanmärkningar. Statistiska centralbyråns undersökning om Ungdomars ekonomiska välfärd (2005) visar att unga har en hög skuldsättning. Att ungdomar får ekonomiska problem beror till stor del på att de inte kan förutse sina inkomster. Ungas skuldbörda försvårar möjligheterna för etablering på arbets- och bostadsmarknaden. Ungdomsstyrelsen bedömer att indikatorn lämpar sig väl för uppföljning av ungdomars levnadsvillkor.

---

²⁴ Fokus05, Ungdomsstyrelsens skrifter 2005:10.

Indikator 3

Antal unga i åldersgruppen 18–25 år med ansökan om avhysning

Indikatorn beskriver hur många unga i åldersgruppen 18–25 år som ansökan om avhysning har inlämnats till Kronofogdemyndigheten för. Indikatorn visar även hur många som slutligen har avhysts från sin bostad. Vanligtvis brukar en avhysning bero på att hyresgästen inte har betalat sin hyra. Men även fall av störande beteende förekommer. Konsekvensen av en avhysning innebär i regel, förutom bostadslöshet, även att en betalningsanmärkning registreras om orsaken till avhysningen är obetald hyra.

Kommentar

Orsaken till att personer vräks från sin bostad är i de flesta fall ekonomisk. Det rör sig i mycket stor utsträckning om resurssvaga hushåll med ekonomiska problem. Vräkningen och de problem den för med sig innebär då att en redan svår situation förvärras. Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att det är relevant att indikatorn ingår i uppföljningen av ungdomars levnadsvillkor.

Indikator 4

Antal unga i åldersgruppen 18–25 år som betalar inkomstskatt (inkomst av tjänst och näringsverksamhet)

Måttet indikerar hur många som har förvärvsarbete. Indikatorn skiljer inte på heltids-, deltid- eller säsongarbete. Även andra skattepliktiga ersättningar, till exempel a-kassa, sjukpenning från försäkringskassan och föräldrapenning, utgör skattepliktiga ersättningar.

Kommentar

Indikatorn kompletterar väl befintliga indikatorer (andel långtidsarbetslösa, långtidsinskrivna samt andel i arbete eller utbildning efter avslutat arbetsmarknadspolitiskt program) och bidrar till att belysa ungdomars etablering på arbetsmarknaden. Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att indikatorn lämpar sig väl för uppföljning av ungdomars levnadsvillkor.

Indikator 5

Antal i åldersgruppen 18-25 år med pensionsgrundande inkomster och betalda kommunal-skatter

Måttet indikerar skillnader i lönenivå mellan olika åldersgrupper. Skillnaderna kan exempelvis bero på olika omfattning på arbetstid (till exempel heltids-, deltid- eller säsongarbete). Lönenivåerna mellan olika län skiljer sig troligen också åt, vilket även borde gälla löneskillnaderna för ungdomar. Även andra skattepliktiga ersättningar, till exempel a-kassa, sjukpenning från försäkringskassan och föräldrapenning, utgör pensionsgrundande inkomst och skattepliktiga ersättningar.

Kommentar

En egen ekonomi är central för ungas möjligheter till etablering. I Sverige utgör bland annat boendekostnader en allt större del av ungas utgifter samtidigt som deras disponibla inkomst har minskat sedan 1990. Detta gäller framförallt unga i åldrarna 21–24 år. Försämringar i den disponibla inkomsten har i ännu högre grad drabbat ungdomar mellan 16 och 19 år.²⁵ Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att indikatorn bör beaktas i uppföljningen av ungdomars levnadsvillkor.

---

²⁵ Fokus05, Ungdomsstyrelsens skrifter 2005:10.

Avslutande reflektioner

Det är Ungdomsstyrelsens samlade bedömning att befintliga och nya indikatorer bidrar till en bättre belysning av ungas levnadsvillkor. Ett indicatorsystem som täcker de mest centrala områdena i ungas liv är viktigt för att möjliggöra systematisk uppföljning av ungas levnadsvillkor. Med en kontinuerlig uppföljning av indikatorer kan trender och tendenser fångas upp och överblickas. Tidigare studier har visat att ungas levnadsvillkor släpar efter på många viktiga områden. En löpande uppföljning är därför viktig för att identifiera och följa samhällets insatser. De av myndigheterna identifierade indikatorerna som presenteras i denna rapport bidrar till att viktiga ungdomspolitiska områden som tidigare inte har varit möjliga att följa nu kan belysas.

Indikatorerna ska fungera som mätare av förändringar av kvantitativ natur och ska vara relativt enkla och kostnadseffektiva att följa. Det är viktigt att ett indicatorsystem har en inneboende stabilitet, att indikatorerna är långsiktigt hållbara och inte påverkas av resursbrister av mer tillfällig natur. I årets sammanställning av indikatorer för den nationella ungdomspolitiken omfattas politikområden som berör stora delar av ungdomars liv. Men det finns ytterligare centrala områden som tidigare berörts men som senare inte involverats i uppföljningssystemet för den nationella ungdomspolitiken, till exempel kultur-, migrations-, integrations- och storstadspolitik.

Det är en grundläggande förutsättning att involverade myndigheter redovisar uppföljningen på ett systematiskt och likartat sätt i den utsträckning faktiska omständigheter medger detta. Det är Ungdomsstyrelsens uppfattning att önskvärda bakgrundsvariabler preciseras i myndigheternas regleringsbrev. I de fall uppföljning, med hänsyn till metodologiska eller tekniska begränsningar, inte medger en redovisning med bakgrundsvariabler bör detta påtalas och motiveras för att på sikt kunna utveckla verktyg för uppföljning. Det är också angeläget att det finns ett gemensamt redovisningstillfälle för samtliga involverade myndigheter samt att redovisningen presenteras i ett format som underlättar Ungdomsstyrelsens samlade analys.

Involverade myndigheter är experter på sina respektive verksamhetsområden. Ungdomsstyrelsen och *"den nationella ungdomspolitiken bör generera sådan ny samlad kunskap om ungdomars livssituation som inte kan erbjudas genom uppföljningar inom de enskilda politikområdena"*.²⁶ Myndigheterna besitter en sakkunskap som externa intressenter ofta inte har. Det är därför önskvärt att myndigheterna lämnar en samlad kvalitativ analys av de kvantitativa underlag som årligen ska redovisas. Det är också önskvärt att myndigheterna kommenterar i vilken utsträckning indikatorn har utvecklats över tid. Tidsintervallet kan dock komma att variera beroende på indikator och politikområde.

Är det så att utvecklingen – positiv såväl som negativ – bland unga är del av en generell utveckling som genomsyrar alla åldersgrupper? Eller utgör unga en särskilt berörd grupp i olika avseenden? För att följa utvecklingen av just ungas villkor är det väsentligt att indikatorerna presenteras med data som belyser ungas villkor i förhållande till en äldre åldersgrupp.

I den senaste ungdomspolitiska propositionen gör riksdagen bedömningen att Ungdomsstyrelsen även fortsättningsvis bör ha huvudansvaret för att det vart fjärde år genomförs en utvärdering av den nationella ungdomspolitiken. I ett sådant skede är det angeläget att analysera processen kring uppföljningssystemet och eventuella urval av befintliga indikatorer. Hela arbetet med indikatorer bör utvärderas i samband med den första utvärderingen av den nationella ungdomspolitiken. För att systemet ska hinna förankras och implementeras bör en fullständig utvärdering förslagsvis ske under 2010.

---

²⁶ Proposition 2004/05:2.

Identifierade indikatorer från utvecklingsarbetet 2006

Här följer en sammanställning av de identifierade indikatorer som redovisat uppdrag genererat och som framöver bör diskuteras i samband med uppföljning av den nationala ungdomspolitikerna.

Socialstyrelsen

Folkhälsan skall förbättras för de grupper i samhället som är mest eftersatta ur hälsosynpunkt.

Identifierade indikatorer

1. Andel unga med ätstörningar
2. Andel unga som vårdas inom slutenvård på grund av psykiatrisk diagnos
3. Andel unga som behandlas med antidepressiva läkemedel
4. Ungdomars tillgång till skolhälsovård (elevhälsan) och ungdomsmottagningar
5. Andel unga i inkomstsvaga hushåll
6. Andel unga i riskmiljöer

Försäkringskassan

Skillnaderna i de ekonomiska villkoren mellan familjer med och utan barn skall minska inom ramen för den generella välfärden.

Identifierade indikatorer

1. Familjepolitikens omfattning
2. Relativ inkomststandard
3. Fördelningen av ekonomisk standard
4. Den ekonomiska familjepolitikens omfördelningseffekter

Skatteverket

Eftersträvade skatte-, tull- och avgiftsintäkter skall säkerställas på ett rättssäkert och ekonomiskt effektivt sätt samtidigt som enkelhet skall eftersträvas och brottslighet motarbetas.

Identifierade indikatorer

1. Antal inkomna ansökningar om betalningsföreläggande i åldersgruppen 18–25 år
2. Antal unga i åldersgruppen 18–25 år med skulder som är föremål för indrivning hos Kronofogdemyndigheten
3. Antal unga i åldersgruppen 18–25 år med ansökan om avhysning
4. Antal unga i åldersgruppen 18–25 år som betalar inkomstskatt (inkomst av tjänst och näringsverksamhet)
5. Antal i åldersgruppen 18–25 år med pensionsgrundande inkomster och betalda kommunalskatter

Identifierade indikatorer från utvecklingsarbetet 2005

Nedan presenteras en sammanställning av de indikatorer som redovisades av berörda myndigheter 2005 i rapporten *Indikatorer för uppföljning av ungdomars levnadsvillkor – på väg mot ett uppföljningssystem för den nationella ungdomspolitiken* (Ungdomsstyrelsen 2005:6). Indikatorerna presenteras för respektive huvudområde. I rapporten identifierades dessutom myndigheter och organisationer som Ungdomsstyrelsen bedömde som centrala vid uppföljning av ungdomars levnadsvillkor. Vidare gjorde Ungdomsstyrelsen en samlad bedömning av respektive myndighets identifierade indikatorer.

Huvudområde *Lärande och personlig utveckling*

Skolverket

En skola som ger alla kunskap och utveckling – en skola där alla elever har rätt och möjlighet till framsteg.

Identifierade indikatorer

1. Andel av dem som är berättigade till undervisning i modersmålet i grundskolan som får undervisning i modersmål.
1. Andel elever i åk 9 med minst betyget Godkänd i provbetyg från nationella ämnesprov.
2. Andel elever som, enligt slutbetygen, når målen för åk 9 i 16 ämnen.
3. Andel elever som är behöriga till gymnasieskolan.
4. Andel 20–25-åringar med slutbetyg från gymnasieskolan.
5. Andel elever från gymnasieskolan med slutbetyg som ger grundläggande behörighet till högskolestudier.²⁷
6. Andel elever som har övergått till högskolan inom 3 år efter avslutad gymnasieskola.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Skolverket med dessa indikatorer ger förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen.

---

²⁷ Riksdagen har beslutat att en gymnasieexamen ska införas. Regeringen har föreslagit att kraven på grundläggande behörighet till högskolestudier och gymnasieexamen ska vara desamma. När gymnasieexamen införs år 2008, kompletteras indikatortexten med ordet gymnasieexamen.

Integrationsverket

Identifierade indikatorer

1. Genomsnittligt meritvärde för elever avgångna elever från grundskolan
2. Andel behöriga till gymnasieskolan
3. Genomsnittliga betygspoäng för avgångna elever från gymnasieskolan
4. Antal och andel elever i årskurs 1 som efter 5 år har avslutat gymnasieutbildning med godkänt betyg
5. Andel 20–25 åringar med gymnasieutbildning längre än 2 år (Storstäder)

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning Integrationsverket har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Integrationsverkets databas Stativ är unik utifrån ett integrationspolitiskt perspektiv.

Skolverket

Alla elever skall ha möjlighet till en likvärdig utbildning av hög kvalitet.

Identifierade indikatorer

1. Lärartäthet och lärarbehörighet.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Ungdomsstyrelsen instämmer i Skolverkets bedömning att indikatorn endast i begränsad utsträckning ger förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Skolverket föreslår att indikatorer som tar fasta på begreppen likvärdighet och kvalitet utvecklas. Resurser för detta uppges dock ej finnas. Det är Ungdomsstyrelsens bedömning är att utveckling av indikatorer som belyser tillgänglighet till samtliga nationella program i gymnasieskolan samt tillgång till arbetsplatsförlagd utbildning (APU) bör beaktas.

Högskoleverket

Hälften av en årskull skall ha påbörjat en högskoleutbildning vid 25 års ålder.

Identifierade indikatorer

1. Andel av en årskull som har påbörjat högre studier innan 26 års ålder.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Högskoleverket med denna indikator ger förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Högskoleverket har påpekat att det i samband med årsredovisningen inte är möjligt att redovisa uppgifter om närmast föregående läsår.

Skolverket

Alla vuxna skall ges möjlighet att utvidga sina kunskaper och utveckla sina kompetenser för att främja personlig utveckling, demokrati, jämställdhet, ekonomisk tillväxt och sysselsättning samt en rättvis fördelning.

Identifierade indikatorer

1. Antal kommuner som i egen regi eller via annan utbildningsanordnare erbjuder komvux på olika nivåer (grundläggande, gymnasial och påbyggnadsutbildning, SFI respektive särsvux).
2. Andel 20–25-åringar som har inhämtat kunskaper motsvarande slutbetyg från gymnasieskolan i komvux. (resurser saknas).

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att indikatorn endast i begränsad utsträckning ger förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Indikatorn ger information om utbudet av vuxenutbildning i kommunerna. Skolverket anger att uppföljning av andelen 20–25-åringar som inhämtat kunskaper motsvarande slutbetyg från gymnasieskolan i komvux är önskvärd men inte möjlig med befintliga resurser. Ungdomsstyrelsen instämmer med Skolverket om behovet av uppföljning och redovisning av denna grupp. Ungdomsstyrelsen ser det som angeläget att även belysa tillgången till utbildningsplatser på kommunal vuxenutbildning.

Statens kulturråd

Främja bildningssträvandena samt att främja internationellt kulturutbyte och möten mellan olika kulturer inom landet.

Identifierade indikatorer

1. Antal 13–24-åringar som deltar i studiecirklar.

Ungdomsstyrelsens bedömning

På Statens kulturråds hemsida kan man läsa att ”*Bildningssträvandena är en av hörnstenarna i kulturpolitiken, vid sidan av konstarterna, medierna och kulturarvet.*” När man talar om folkbildning riktar man sig ofta till befolkningsgrupper som inte fått ta del av den högre utbildningen. Kulturpolitiken bör uppmuntra människor att skaffa sig nya kunskaper och erfarenheter utöver vad som krävs för deras yrkesroller. Kulturpolitiken ska därför uppmuntra människor att verka i grupper och inom föreningar som i demokratisk anda tillvaratar och utvecklar värderingar, idéer och ideologiska ställningstaganden. Kulturpolitiken måste därför ge stöd och stimulans till ett idéburet arbete i folkrörelser och föreningar, särskilt arbete i studieförbund och folkhögskolor. Folkhögskolorna har som mål att ha en hög grad av tillgänglighet för människor med olika typer av funktionshinder.²⁸ Folkbildningsrådet har goda kunskaper om deltagare med funktionshinder och invandrare och har av staten anförtrodd att fördela statsbidrag till studieförbundens och folkhögskolornas verksamhet, att följa upp och utvärdera verksamheten, samt att lämna budgetunderlag och årsredovisningar.

²⁸ www.kulturradet.se

Med bakgrund av detta är det Ungdomsstyrelsens bedömning att ytterligare indikatorer bör utvecklas för att belysa 13–25-åringars villkor utifrån målformuleringen. Särskilt bör situationen för studerande på folkhögskolor samt för studerande med funktionshinder beaktas men även internationella kulturutbyten och möten mellan olika kulturer inom landet bör uppmärksammas. Ungdomsstyrelsen ser gärna att indikatorer som belyser ungas deltagande i verksamhet i folkbildande syfte utanför de traditionella utbildningsvägarna identifieras för en tydligare belysning av måluppfyllelsen och ungas villkor. Folkbildningsrådet bör involveras i uppföljningen av detta mål.

Statens kulturråd

Verka för att alla får möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser samt till eget skapande.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Kulturrådet har i dialogen med Ungdomsstyrelsen och i sin redovisning angett att myndigheten har svårt att presentera statistik som belyser just målgruppen unga mellan 13 och 25 år. I det underlag som Kulturrådet trots detta redovisat lämnas ett förslag på en återkommande undersökning med data på individnivå. Kulturrådet presenterar ungefär vart tredje år Kulturbarometern som belyser svenska folkets kulturvanor. Undersökningen innehåller frågor om besök på olika kulturevenemang, till exempel teater, konsert, museum, konstutställning och bio. Även det egna kulturutövandet, till exempel att spela musikinstrument eller sjunga i kör ingår i undersökningen liksom deltagande i föreningsaktiviteter. Mot bakgrund av ett särskilt bokstatistiskt uppdrag som Kulturrådet har fått av Kulturdepartementet finns i undersökningen även särskilda fördjupningsfrågor om läsvanor, biblioteksutnyttjande och bokinköp.

Ungdomsstyrelsen bedömer att indikatorer som möjliggör årlig belysning av ungas villkor utifrån målformuleringen bör utvecklas. Särskilt funktionshindrades möjligheter till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser samt till eget skapande bör beaktas. Tills vidare bedömer dock Ungdomsstyrelsen att Statens kulturråd i större utsträckning bör använda data från Kulturbarometern för att belysa måluppfyllelsen ur ett ungdomsperspektiv.

Ungdomsstyrelsen

Människor skall ha bästa möjliga förutsättningar att bilda och delta i olika typer av folkrörelser och föreningar.

Identifierade indikatorer

1. Antal 16–25-åringar som deltar i folkrörelser och föreningar.
2. Ekonomiskt bistånd till ungdomsorganisationer. (datakälla saknas)

Ungdomsstyrelsens bedömning

För indikatorn ekonomiskt bistånd till ungdomsorganisationer är det andel kontantstöd från stat, kommuner och landsting till ungdomsorganisationer som redovisas. Det totala ekonomiska kontantbidraget från den offentliga sektorn ska mätas på lokal, regional och statlig nivå. Ett sådant mått kan indikera den ekonomiska aspekten av *förutsättningarna* att bilda folkrörelser och föreningar. I nuläget finns inte data av det här slaget och arbetsinsatsen för en insamling skulle vara mycket omfattande. Eventuellt kommer ett sådant insamlingsarbete att vara nödvändigt i det nya systemet för fördelning av statsbidrag till ungdomsorganisationer och då kan data användas till den årliga ungdomspolitiska uppföljningen. Då ett utvecklingsarbete är nödvändigt kan indikatorn inte redovisas i samband med årsredovisningen för 2005.

Ungdomsstyrelsen anser att myndigheten med dessa indikatorer endast i begränsad omfattning ges förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen eftersom *förutsättningar* generellt är svåra att fånga med kvantitativa data.

Institutet för tillväxtpolitiska studier

En hållbar ekonomisk tillväxt och en ökad svsselsättning genom fler och växande företag.

Identifierade indikatorer

1. Andel och antal nya företag etablerade av 18–30-åringar.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) har redovisat delmål 30 om kvinnors entreprenörskap sedan 2003 (Ung 2003). Myndigheten är statistikansvarig för området Nystartade företag men är inte identifierad av regeringen som berörd myndighet i samband med Ungdomsstyrelsens uppdrag att samordna utvecklingen av ett uppföljningssystem för den nationella ungdomspolitiken.

I samtal med Verket för näringslivsutveckling (Nutek) har synpunkter framkommit att det är olyckligt att ITPS inte är involverad i uppföljning och redovisning av ungas villkor då myndigheten har stor kunskap om området och dessutom är statistikförande myndighet för nyföretagarstatistik.

Politikområdesmålet ovan är ett av ITPS:s verksamhetsmål. Nutek påpekar också att eftersom de skulle använda sig av ITPS:s statistik skulle de vara beroende av just ITPS. Eventuella förändringar eller förseningar i dataframställningen skulle ligga utanför myndighetens kontroll. I utvecklingsarbetet har Nutek inkommit med ett underlag om politikområdesmålet och föreslår samtidigt att ITPS får ansvaret att redovisa denna indikator. Ungdomsstyrelsen instämmer med Nutek att ITPS med denna indikator ger förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. ITPS bör därför få i uppdrag att identifiera eller utveckla nya indikatorer som belyser utvecklingen av målet utifrån ett ungdomsperspektiv.

Konsumentverket

Konsumenterna skall ha tillgång till god vägledning, information och utbildning.
--

Identifierade indikatorer

1. Kunskaper om konsumenträttigheter bland 13–25-åringar. (datakälla saknas)

Ungdomsstyrelsens bedömning

Konsumentverket föreslår en årlig undersökning bland unga för att följa upp målet. Myndigheten säger sig dock inte ha några möjligheter att påbörja ett sådant arbete och indikatorn kan således inte redovisas i samband med årsredovisningen för 2005.

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Konsumentverket med denna indikator skulle kunna skapa förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen.

Huvudområde

Hälsa och utsatthet

Socialstyrelsen

Folkhälsan skall förbättras för de grupper i samhället som är mest eftersatta ur hälsosynpunkt.

Identifierade indikatorer

1. Andel 13–18-åringar med psykiska och psykosomatiska symptom.
2. Andel 16-24-åringar med psykiska symptom.
3. Andel unga som krävt sjukhusvård under året (på grund av självmordsförsök, psykos, narkotikamissbruk eller alkoholintoxikation).
4. Klamydiainfektion bland 15–24-åringar.
5. Graviditet bland 13–24-åringar (förlossningar och aborter).
6. Andel unga som har avlidit under året (total dödlighet, död på grund av självmord, död relaterad till narkotikamissbruk samt död på grund av trafikolyckor).
7. Andel kariesfria 19-åringar.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Socialstyrelsens redovisade indikatorer ger förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen men att det finns ytterligare områden som bör belysas. Bland annat efterlyser Ungdomsstyrelsen data som belyser ätstörningar bland unga. Ätstörningar (anorexia nervosa, bulimia nervosa och näraliggande tillstånd) är vanliga, allvarliga och ett växande hälsoproblem bland tonåringar och unga vuxna.²⁹ Det är också önskvärt att målgruppen är unga mellan 13 och 25 år.

Socialstyrelsen har på uppdrag av regeringen genomfört en försöksverksamhet med mätningar av barns och ungdomars psykiska hälsa. Bakgrunden till uppdraget är att det i Sverige saknas epidemiologiska data om förändringar över tid av den psykiska hälsan bland barn och ungdomar. Socialstyrelsens förslag innebär i korthet bland annat att återkommande mätningar genomförs vart tredje år bland skolelever i årskurs 6 och 9 och att datainsamlingen sker som totalundersökning av samtliga elever i de aktuella årskurserna.³⁰

Ungdomsstyrelsen ser mycket positivt på Socialstyrelsens förslag att kontinuerligt genomföra undersökningar bland 11- och 16-åringar. Inte minst mot bakgrund av det ökade ohälsotalet bland unga.

²⁹ RIKSÄT, Socialstyrelsen

³⁰ Mätning av barns och ungdomars psykiska hälsa (2004), Socialstyrelsen

Folkhälsoinstitutet

Identifierade indikatorer

1. Andel 16–24-åringar som uppger att de under de senaste tre månaderna blivit kränkta.
2. Andel 16–24-åringar som uppger att de under de senaste 12 månaderna på fritiden rört och ansträngt sig kroppsligt mindre två timmar per vecka.
3. Andel 16–24-åringar med övervikt respektive fetma.
4. Andel 16–24-åringar som uppger att de röker dagligen.
5. Andel 16–24-åringar som uppger att de snusar dagligen.
6. Andel 16–24-åringar med riskabel alkoholkonsumtion.
7. Andel ungdomar i gymnasieskolans år 2 som uppger att de använder narkotika.
8. Andel 16–24-åringar med riskabelt spelbeteende.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Statens folkhälsoinstitut med dessa indikatorer ger förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Dock efterlyser Ungdomsstyrelsen data som belyser hela ungdomsgruppen, även ungdomar under 16 år och gruppen 25-åringar. Belysning av dessa grupper har dock inte varit Statens folkhälsoinstituts uppdrag.

Socialstyrelsen

Vårdens kvalitet och tillgänglighet skall förbättras.

Identifierade indikatorer

1. Tandvårdskonsumtion de senaste två åren bland 16–25-åringar.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att indikatorn endast ger begränsade förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Ungdomsstyrelsen efterlyser data som belyser hela ungdomsgruppen, det vill säga även ungdomar under 16 år. Det är även Ungdomsstyrelsens bedömning att det finns ytterligare områden som bör belysas.

Den psykiska ohälsan bland unga ökar. En av de viktigaste aktörerna för att behandla ohälsan är landets BUP-mottagningar. År 2002 visade BO i en rapport att antalet sökande till BUP hade fördubblats på tio år och att väntetiderna för att få stöd och hjälp kunde vara upp till två år.³¹ Försäljningen av antidepressiva medel till 15–19-åringar har fördubblats på tre år. Trots att antidepressiva läkemedel inte är godkända för behandling av ungdomar. Socialstyrelsen anser att det är särskilt viktigt att skolhälsovården är tydlig i det hälsopreventiva arbetet. Barnpsykiatrikommittén visade i sin utredning *Det gäller livet*³² att ungdomsmottagningarnas förebyggande verksamhet kring psykisk ohälsa var billig, jämfört med andra instanser som arbetar med ungdomars psykiska hälsa, och dessutom föredömligt anpassad till ungdomarnas egna behov.

Ungdomsstyrelsen ser det som önskvärt att indikatorer identifieras som belyser unga inom barn- och ungdomspsykiatri, försäljning av antidepressiva läkemedel till unga samt ungas tillgång till skolhälsovård (elevhälsan) och ungdomsmottagningar.

³¹ Rapporten *Satsa tidigt*, Barnombudsmannen

³² SOU 1998:31

Socialstyrelsen

Stärka skyddet för utsatta barn.

Identifierade indikatorer

1. Sjukhusvård på grund av våld bland 15–24-åringar.
2. Samhällsvård (jmf LVU och SoL) bland 13–17-åringar.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Socialstyrelsen med dessa indikatorer ger förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Ungdomsstyrelsen efterlyser dock data som även belyser villkoren för unga under 16 år och gruppen 25-åringar. Ungdomsstyrelsen ser det även som önskvärt att indikatorer identifieras som belyser barn och unga i inkomstsvaga hushåll.

Migrationsverket

Ungdomsstyrelsens bedömning

Nyanlända flyktingar lyfts ofta fram som en särskilt utsatt grupp. Ungdomsstyrelsen ser det därför som önskvärt att indikatorer som belyser ungas villkor i asylprocessen identifieras. Särskilt bör villkoren för ensamkommande barn i åldersgruppen 13–17 år beaktas.

Socialstyrelsen

Stärka förmågan och möjligheten till social delaktighet för människor i ekonomiskt och socialt utsatta situationer.

Identifierade indikatorer

1. Ekonomiskt bistånd bland 16–25-åringar.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att denna indikator ger förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen men att det finns ytterligare områden som bör belysas. Unga som lever i riskmiljöer, till exempel barn till missbrukare och barn i våldsutsatta miljöer bör särskilt uppmärksammas.

Brottsförebyggande rådet

Den enskildes rättstrygghet och rättssäkerhet. Att minska brottsligheten och att öka människors trygghet.

Identifierade indikatorer

1. Upplevelse av trygghet och rädsla för att bli utsatt för brott bland 16–24-åringar.
2. Utsatthet för brott bland elever i åk 9.
3. Utsatthet för brott bland 16–24-åringar.
4. Offer för dödligt våld bland unga.
5. Delaktighet i brott bland elever i åk 9.
6. Lagförda för brott bland 15–24-åringar.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Brottsförebyggande rådet med identifierade indikatorer har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Ungdomsstyrelsen vill dock betona vissa utvecklingsområden. Det är anmärkningsvärt att villkoren för de yngsta och de äldsta i målgruppen, 13–14/15-åringar samt gruppen 25-åringar, inte kommer att synliggöras.

Brottsförebyggande rådets redogörelse om önskvärda indikatorer, en liknande självdeklarationsundersökning som den som riktade sig till unga i sista året på gymnasiet (ungdomar 18–19 år) välkomnas av Ungdomsstyrelsen. En sådan skulle emellertid kräva mycket stora resurser enligt Brottsförebyggande rådet. En mer kostnadseffektiv strategi är att jämföra indikatorn *Utsatthet för brott bland elever i åk 9* med SCB:s årliga offerundersökningar.

Boverket

Alla skall ges förutsättningar att leva i en stimulerande och trygg miljö inom långsiktigt hållbara ramar.

Identifierade indikatorer

1. Andel 13–18-åringar som uppger att de känner många i bostadsområdet.
2. Andel 16–25-åringar som uppger att de trivs i bostadsområdet

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Boverket med identifierade indikatorer har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Dock efterlyser Ungdomsstyrelsen indikatorer som även belyser villkoren för gruppen 13–15-åringar.

Boverket

Boende- och bebyggelsemiljön skall bidra till jämlika och värdiga levnadsförhållanden och särskilt främja en god uppväxt för barn och ungdomar.

Identifierade indikatorer

1. Andel 13–18-åringar som har eget rum.
2. Andel 13–25-åringar som är trångbodda.
3. Andel 16–25-åringar som uppger att de har problem med löpande underhåll i bostaden.
4. Andel 16–25-åringar som uppger problem med föroreningar eller andra miljöproblem i bostadsområdet på grund av trafik eller industri.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Boverket med identifierade indikatorer har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Ungdomsstyrelsen vill dock betona indikatorer som belyser tillgång till mötesplatser för unga samt tillgång till service och kultur. Särskilt bör villkoren för funktionshindrade beaktas.

Arbetsmiljöverket

Goda arbetsvillkor och möjlighet till utveckling i arbetet för både kvinnor och män.

Identifierade indikatorer

1. Andel sysselsatta 16–25-åringar som anger att de har lågt inflytande i arbetet.
2. Andel sysselsatta 16–25-åringar som anger att det ställs höga krav i arbetet.
3. Andel sysselsatta 16–25-åringar som anger att de varje vecka har möjlighet att utvecklas och lära sig något nytt i arbetet.
4. Anmälda arbetssjukdomar per 1 000 förvärvsarbetande.
5. Anmälda arbetsolyckor per 1 000 förvärvsarbetande.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Arbetsmiljöverket med dessa indikatorer har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Dock efterlyser Ungdomsstyrelsen data som belyser situationen för funktionshindrade. Uppföljning av indikatorerna 1–3 är möjliga vartannat år. Den tidpunkt då den första redovisningen inom ramen för den officiella statistiken sker ligger efter den tidpunkt som Ungdomsstyrelsen önskar inrapportering. Det finns därför risk för en viss eftersläpning i statistiken i redovisning av Arbetsmiljöverkets indikatorer.

Boverket

God bebyggd miljö.

Ungdomsstyrelsens bedömning

I april 1999 antog riksdagen mål för miljö kvaliteten. Regeringen har inrättat ett miljömålsråd som ansvarar för uppföljning av miljö kvalitetsmålen. Boverket är målsansvarig myndighet för det aktuella målet. En god bebyggd miljö innebär att ”städer, tätorter och annan bebyggd miljö skall utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö ...”³³. Någon redovisning av indikatorer kopplade till målet har inte inkommit till Ungdomsstyrelsen. Indikatorer som Ungdomsstyrelsen anser vara lämpliga för belysning av måluppfyllelsen har dock identifierats och redovisats av Boverket under andra politikområdesmål ovan.

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Boverket bör ansvara för uppföljning och redovisning av målet.

Konsumentverket

Konsumenternas hälsa och säkerhet skall skyddas.

Identifierade indikatorer

1. Antal och andel 13–25-åringar som har drabbats av olycksfallsskador
2. Andel ungdomar som använder personlig skyddsutrustning - cykelhjälm, skidhjälm, flytväst (datakälla ej identifierad).

Ungdomsstyrelsens bedömning

Konsumentverket anger två datakällor till indikator 1. Dels EHLASS-systemet, ett register med fördjupade data om skadade personer insamlat från ett urval av sjukhus samt Socialstyrelsens patientregister. Båda dessa datakällor har av Konsumentverket identifierade brister. EHLASS möjliggör fördjupade analyser men bygger på data från upptagningsområden som endast motsvarar knappt sex procent av landets befolkning. Patientregistret är visserligen rikstäckande men rapporteringen av den öppna sjukhusvården inte är så utvecklad. Ungdomsstyrelsen befarar därmed stora mörkertal för ”antal och andel 13–25-åringar som drabbats av olycksfallsskador”. Det finns uppenbara gränsdragningsproblem och det kan vara svårt att säga vad som är olyckor orsakade av konsumentprodukter eller beror på andra orsaker. Rapportering bör kunna göras årligen, men det är oklart om det låter sig göras till årsredovisningen för 2005.

För indikator 2 finns ingen identifierad datakälla. Kan Konsumentverket redovisa indikatorn enligt efterfrågad kontinuitet ser Ungdomsstyrelsen detta som mycket positivt.

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att indikatorerna har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen under förutsättning att datakällorna utvecklas.

³³ www.miljomal.nu

Skolverket

All utbildning skall genomsyras av principen om människors lika värde. Alla som arbetar i skolan har ett tydligt ansvar att aktivt förebygga och motverka alla former av kränkande behandling och att främja jämställdhet mellan könen.

Identifierade indikatorer

1. Andel elever som anser att deras skola gör mycket för att förhindra mobbning och annan kränkande behandling.
2. Andel elever som känner sig mobbade eller trakasserade av andra elever.
3. Andel elever som känner sig mobbade eller trakasserade av sina lärare.
4. Andel elever som anser att lärarna behandlar flickor och pojkar lika.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Trots att Ungdomsstyrelsen tidigare redovisat brister med indikatorer som bygger på attitydstudier är det myndighetens bedömning att Skolverket med dessa indikatorer ger förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Dels för att Skolverkets *Attityder till skolan* är en omfattande och återkommande studie med cirka 7 000 svarande. Dels för att måluppfyllelsen är svår att belysa utan att tillfråga individerna det berör. Skolverkets *Attityder till skolan* genomförs cirka vart tredje år och uppdaterade resultat kommer således inte att presenteras årligen.

Ungdomsstyrelsen ser dock positivt på att ytterligare indikatorer utvecklas som bygger på Skolverkets egna erfarenheter av inspektioner och anmälningsstatistik. Dessutom ser Ungdomsstyrelsen det som väsentligt att även villkoren för elever i särskola och gymnasiesärskola beaktas.

Migrationsverket

Asylrätten i Sverige och i ett internationellt perspektiv värnas samt att harmoniseringen av flykting- och invandringspolitiken i EU ökar.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Migrationsverket ansvarar för tillstånd eller visum för besök i Sverige, tillstånd för bosättning i Sverige, asylprocessen – från ansökan till uppehållstillstånd eller självmant återvändande – medborgarskap, stöd för frivillig återvandring samt internationellt arbete inom EU, UNHCR och andra samverkansorgan. Under 2004 avgjorde Migrationsverket cirka 35 300 asylansökningar.³⁴ Denna volym av ansökningar har inte myndigheten prövat under ett år sedan början av nittiotalet. Migrationsverket har inte haft i uppdrag att i samverka med Ungdomsstyrelsen i detta utvecklingsarbete.

Ungdomsstyrelsen anser att Migrationsverket bör få i uppdrag att identifiera eller utforma indikatorer som belyser utvecklingen av ungdomars levnadsvillkor utifrån målformuleringen.

³⁴ Migrationsverkets årsredovisning för budgetåret 2004

Riksidrottsförbundet

Ge alla människor möjlighet att motionera och idrotta för att främja en god folkhälsa. Stödja en fri och självständig idrottsrörelse för alla samt att ge människor positiva upplevelser av idrott som underhållning.

Identifierade indikatorer

1. Antal deltagare i åldern 7–20 år fördelat på flickor och pojkar.
2. Antal sammankomster för 7–20-åringar.
3. Procentuell förändring av antalet deltagare och sammankomster jämfört med föregående verksamhetsår.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är enligt regeringen av särskild vikt att barn och ungdomar tidigt skaffar sig motionsvanor. Förutsättningar måste därför finnas för alla som så önskar att bedriva olika former av motion och idrott. Vidare anges att idrottsrörelsen är särskilt värdefull då den skapar sunda motionsvanor, bidrar till god folkhälsa demokratisk delaktighet samt är en mötesplats för personer med olika etnisk och kulturell bakgrund.³⁵

Idrott är den största organiserade fritidssysselsättningen bland såväl flickor som pojkar. Även om man jämför med icke föreningsbundna aktiviteter hävdar sig idrott som fritidsaktivitet bland ungdomar mycket väl.³⁶ I föreningslivet kan ingen annan rörelse mäta sig med idrotten i popularitet. Idrotten lockar överlägset flest ungdomar och i åldern 16–24 år är 42 procent med i idrottsförening även om trenden är avtagande. Det förekommer också en omfattande idrottsverksamhet utanför den organiserade föreningsidrotten.

Riksidrottsförbundet har unik kunskap om svensk föreningsidrott och svenskars motionsvanor. Det är därför värdefullt att förbundets kunskaper tas tillvara inom ramen för det ungdomspolitiska uppföljningssystemet. Identifierade indikatorer bygger på uppföljning av det lokala aktivitetsstödet och belyser endast i begränsad utsträckning måluppfyllelsen. Ungdomsstyrelsen anser att ytterligare indikatorer behöver identifieras för bättre belysning av ungas villkor.

³⁵ Budgetpropositionen för 2005, utgiftsområde 17

³⁶ *Arenor för alla*, Ungdomsstyrelsens skrifter 2005:1

Integrationsverket

Att bryta den sociala, etniska och diskriminerande segregationen i storstadsregionerna.

Identifierade indikatorer

1. Utvecklingen av antal och andel 13–25-åringar
2. Självupplevd trygghet i barn och ungdomars närmiljö (resurser saknas)
3. Självupplevd hälsa (resurser saknas)
4. Trångboddhet (resurser saknas)

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Integrationsverket har unik kunskap om och insikt i utvecklingen av storstadspolitikens segregationsmål på ett sätt som någon annan myndighet ej har. Med bakgrund av detta anser Ungdomsstyrelsen att Integrationsverket bör uppdras att inom ramen för det ungdomspolitiska uppföljningssystemet årligen redovisa utvecklingen av storstadspolitikens segregationsmål. Vidare instämmer Ungdomsstyrelsen med Integrationsverkets önskemål uppföljning av unga i kommunala introduktionsprogram.

Huvudområde

Inflytande och representation

Valmyndigheten

Valdeltagandet skall öka väsentligt i de nationella och kommunala valen liksom i valet till Europaparlamentet.

Identifierade indikatorer

1. Valdeltagande i val till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige samt till Europaparlamentet bland 18–29-åringar.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Valmyndigheten avser inte att göra några ytterligare insatser för uppföljning och redovisning av föreslagen indikator 2006. Valmyndigheten avser inte heller att göra någon analys av Statistiska centralbyråns data utan hänvisar Ungdomsstyrelsen till SCB för aktuell data och analys, samt till Valmyndighetens webbplats för data för hela populationen. För internationella jämförelser hänvisar Valmyndigheten Ungdomsstyrelsen till ett flertal rapporter producerade av International Institute for Democracy and Electoral Assistance (IDEA).

Detta ser Ungdomsstyrelsen som klart olämpligt. Då regeringens ambition är att ”*ungdomspolitikens mål bör genomsyra samtliga berörda politikområden. Den nationella ungdomspolitikerna bör verka för att åtgärder vidtas i syfte att förbättra alla ungdomars verkliga tillgång till välfärd och makt*”³⁷. Ungdomsstyrelsen har återkommande påpekat att det viktigt att sektorsspecifika myndigheter och andra centrala aktörer får ansvar för identifiering av indikatorer, uppföljning och redovisning för att ungdomspolitikerna ska genomsyra all offentlig verksamhet som omfattar unga och ungdomars levnadsvillkor verkligen ska synliggöras. Att statliga myndigheter med sektorsansvar inom ungdomspolitikerna ska redovisa statistik över ungdomars situation framfördes också av Ungdomspolitiska kommittén genom slutbetänkandet *Politik för unga*³⁸.

Statens folkhälsoinstitut, som identifierat motsvarande indikator föreslår också att Valmyndigheten ges ansvar för uppföljning och redovisning av indikatorn och målet.

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Valmyndigheten har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Dock efterlyser Ungdomsstyrelsen data som belyser situationen för ungdomar med utländsk bakgrund. Redovisningen av indikatorn valdeltagande är möjlig att göra två år efter valår.

³⁷ Prop. 2004/05:2

³⁸ SOU 1997:71

Valmyndigheten

En ökad andel av medborgarna skall inneha någon form av politiskt förtroendeuppdrag. Antalet personer som någon gång i livet har innehaft ett politiskt förtroendeuppdrag skall också öka.

Identifierade indikatorer

1. Nominerade 18–29-åringar i val till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige samt i val till Europaparlamentet.
2. Valda ledamöter i val till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige samt i val till Europaparlamentet bland 18–29-åringar.
3. Avgångna ledamöter under mandatperioden i val till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Valmyndigheten har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen.

Valmyndigheten föreslår att variabeln ålder presenteras i följande åldersintervall: 18–21, 22–25, 26–29, 30–39, 40–49, 50–59, 60–69, 70–.

Fördelen med denna indelning uppges vara att man därmed fångar in förstagångs-, andragångs- respektive tredjegangsväljare i de tre första grupperna. Ungdomsstyrelsen ser inga problem med detta förslag.

Ungdomsstyrelsen

Identifierade indikatorer

1. Förtroendevalda 16–29-åringar i politiska organisationer (politiska partier, organisationer, ungdomsförbund och fackföreningar).

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att indikatorn bidrar till att skapa förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Att data inte kan tas fram årligen ser myndigheten dock som ett problem. Det är också önskvärt att ungdomar med utländsk bakgrund synliggörs i redovisningen.

Ungdomsstyrelsen

Medborgarna skall ha bättre möjligheter än i dag att delta i och påverka den politiska processen. Andelen medborgare som deltar skall också öka.

Identifierade indikatorer

1. Andel 16–25-åringar som deltar i politiska organisationer.
2. 16–25-åringars möjligheter att påverka myndighetsbeslut.
3. 16–25-åringars möjligheter att föra fram idéer till beslutsfattare i kommunen.
4. Andel 16–25-åringar som deltar i politiska aktioner.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att indikatorerna har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Uppföljning av indikatorerna genomförs delvis varje år och delvis vartannat år.

Ungdomsstyrelsen

Medborgarnas möjligheter att påverka den politiska processen skall bli mer jämlika än de är i dag. Andelen ungdomar, arbetslösa och personer med utländsk bakgrund som deltar i den politiska processen skall öka.

Identifierade indikatorer

1. Andel 16–25-åringar som deltar i politiska organisationer.
2. 16-25-åringars möjligheter att påverka myndighetsbeslut.
3. 16–25-åringars möjligheter att föra fram idéer till beslutsfattare i kommunen.
4. Andel 16–25-åringar som deltar i politiska aktioner.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att indikatorerna har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Uppföljning av indikatorerna genomförs delvis varje år och delvis vartannat år.

Ungdomsstyrelsen

Människor skall ha bästa möjliga förutsättningar att bilda och delta i olika typer av folk­rörelser och föreningar.

Identifierade indikatorer

1. Andel 16–25-åringar som deltar i folk­rörelser och föreningar.
2. Ekonomiskt bistånd till ungdomsorganisationer (datakälla saknas).

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att indikatorerna har begränsade förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen då *förutsättningar* generellt är svåra att fånga med kvantitativa data. Uppföljning av indikator 1 görs genom ett flertal datakällor som i sin tur uppdateras med olika intervall. Indikatorn kommer därför att kunna redovisas årligen men med olika omfattning av data.

Statens kulturråd

Verka för att alla får möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser samt till eget skapande.

Identifierade indikatorer

1. Besök på museum bland 15–24-åringar.
2. Anskaffning av böcker för att läsa på fritiden bland 15–24-åringar.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Kulturrådet har i dialogen med Ungdomsstyrelsen och i sin redovisning angett att myndig­heten har svårt att presentera statistik som belyser just målgruppen unga mellan 13 och 25 år. I det underlag som Kulturrådet trots detta redovisat lämnas ett förslag på en återkom­mande undersökning med data på individnivå. Kulturrådet genomför ungefär vart tredje år en kulturvaneundersökning, Kulturbarometern, som belyser svenska folkets kulturvanor. Undersökningen innehåller frågor om besök på olika kulturevenemang, till exempel teater, konsert, museum, konstutställning och bio. Även det egna kulturutövandet som att spela musikinstrument eller sjunga i kör ingår i undersökningen liksom deltagande i föreningsak­тивiteter. Statistiska centralbyrån har på uppdrag av Kulturrådet genomfört undersökningen.

Det är angeläget att ytterligare indikatorer identifieras som belyser ungas kulturvanor ur ett bredare perspektiv. Med bakgrund av detta bedömer Ungdomsstyrelsen att Statens kultur­råd bör identifiera ytterligare indikatorer som belyser måluppfyllelsen ur ett ungdomsper­spektiv. Särskilt bör funktionshinderades möjligheter till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser samt till eget skapande beaktas.

Boverket

Vid planering, byggande och förvaltning skall en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling vara grund för verksamheten.

Identifierade indikatorer

1. Andel 13–18-åringar som har tillgång till dator med internet i hemmet. (datakälla saknas)
2. Andel 16–25-åringar som har tillgång till dator med internet i hemmet.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Ungdomsstyrelsen anser att Boverkets indikatorer endast i begränsad omfattning belyser ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Fler indikatorer bör därför identifieras och utvecklas.

Konsumentverket

Konsumenternas ställning och inflytande på marknaden skall stärkas.

Identifierade indikatorer

1. 13–25-åringars upplevda ställning och inflytande på marknaden. (datakälla saknas)
2. Antal och andel 13–25-åringar som har kontaktat kommunal konsumentvägledare.
3. Andel organisationer som engagerar sig i konsumentfrågor och där 13–25-åringar finns representerade i styrelsen.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Ungdomsstyrelsen bedömer att Konsumentverket med dessa indikatorer har goda förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen under förutsättning att den tänkta enkätstudie Konsumentverket hänvisar till genomförs. Konsumentverket har även föreslagit belysning av ”andel 13–25-åringar som sitter i styrelserna för några utvalda konsument- och andra organisationer som engagerar sig i konsumentfrågor”. Datakälla för denna uppföljning saknas. Mörkertalet riskerar bli stort då Konsumentverket väljer ett urval av konsumentorganisationer. Ungdomsstyrelsen har därför på eget initiativ formulerat om och förespråkar indikator 3 ovan som mer lämplig för uppföljning av ungas ställning och inflytande på marknaden. Någon datakälla för denna indikator är inte identifierad.

Institutet tillväxtpolitiska studier

Antalet nystartade företag liksom antalet personer som är företagare skall öka.

Identifierade indikatorer

1. Andel och antal nya företag etablerade av 18–30-åringar.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) är inte omnämnt av Utbildnings- och kulturdepartementet i uppdraget till Ungdomsstyrelsen. ITPS är dock statistikansvarig myndighet för den offentliga nyföretagarstatistiken. Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att ITPS har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) föreslår att ITPS får i uppdrag att redovisa uppföljningen av indikatorn inom ramen för det ungdomspolitiska systemet. Att involvera ITPS i uppföljningen av den nationella ungdomspolitiken minskar risken för att NUTEK hamnar i beroendeställning i förhållande till ITPS i detta avseende. På grund av olika parametrar i olika länder är möjligheterna till internationella jämförelser av nyföretagarstatistiken begränsade.

Skolverket

Den svenska skolan skall vara en trygg kunskapsskola för alla, där elevernas utveckling mot kunskaps- och demokratimålen står i centrum. En betydelsefull faktor för såväl inlärning som trygghet och trivsel är barns, elevers och föräldrars möjlighet till delaktighet.

Identifierade indikatorer

1. Andel elever som anser att lärarna bryr sig om och tar tillvara deras erfarenheter och synpunkter.
2. Andel föräldrar som anser att deras barns lärare bryr sig om och respekterar deras synpunkter.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att indikatorerna ger förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen men bör utvecklas för att även omfatta ungas trivsel och sociala relationer i skolan. Begränsningar med attitydundersökningar i uppföljningssystem som ska belysa faktiska villkor har redovisats tidigare. Ett problem med Skolverkets Attityder till skolan som indikatorerna bygger på är att de endast genomförs vart tredje år. Ett årligt uppföljningssystem som bygger på data som publiceras vart tredje år är inte optimalt. Ungdomsstyrelsen vill understryka att indikatorerna i sig dock är relevanta och bör ges utrymme i det nationella uppföljningssystemet.

Integrationsverket

Att verka för jämlika och jämställda levnadsvillkor för storstäders invånare.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Några indikatorer ur ett inflytande perspektiv belyser graden av måluppfyllelse i tillfredsställande utsträckning har inte inkommit till Ungdomsstyrelsen. Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Integrationsverket bör identifiera indikatorer som belyser ungas villkor utifrån målformuleringen.

Huvudområde Egen försörjning

Arbetsmarknadsstyrelsen

Bidra till att arbetslöshetstiden för de arbetssökande förkortas.

Identifierade indikatorer

1. Mediantid för 18–24-åringar i arbetslöshet.
2. Antal långtidsarbetslösa 18–24-åringar.
3. Antal långtidsinskrivna 18–24-åringar.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Arbetsmarknadsstyrelsen har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Det är dock önskvärt att indikatorerna även omfattar gruppen 25-åringar i enlighet med Arbetsmarknadsstyrelsens uppdrag.

Integrationsverket

Identifierade indikatorer

1. Antal och andel öppet arbetslösa 18–25-åringar.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Integrationsverkets databas Stativ är unik utifrån ett integrationspolitiskt perspektiv. Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Integrationsverket har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen.

Arbetsmarknadsstyrelsen

De arbetsmarknadspolitiska programmen skall öka möjligheten för arbetssökande att få ett arbete.

Identifierade indikatorer

1. Antal 18–24-åringar i arbetslöshet, program, deltidsarbetslöshet och timanställning.
2. Andel 18–24-åringar i arbete 30, 90 samt 180 dagar efter avslutat program.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Arbetsmarknadsstyrelsen har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Det är dock önskvärt att indikatorerna även omfattar gruppen 25-åringar i enlighet med Arbetsmarknadsstyrelsens uppdrag. Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) bör eventuellt involveras i uppföljning och redovisning av målet.

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering

Öka kunskaperna om de samlade effekterna av de arbetsmarknadspolitiska insatserna.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Något underlag har inte inkommit till Ungdomsstyrelsen som rör målet. Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) ska dock främja, stödja och genomföra utvärdering av arbetsmarknadspolitiskt motiverade åtgärder, studier av arbetsmarknadens funktionssätt och utvärdering av effekterna på arbetsmarknaden av åtgärder inom utbildningsväsendet. Dessutom ska myndigheten påverka datainsamling inom området och göra data tillgängliga för forskare runt om i landet.³⁹ IFAU har inte haft något uppdrag att samverka med Ungdomsstyrelsen.

Med bakgrund av detta bedömer Ungdomsstyrelsen att det är önskvärt att IFAU får i uppdrag att ansvara för uppföljning och redovisning av målet.

Institutet för tillväxtpolitiska studier

Antalet nystartade företag liksom antalet personer som är företagare skall öka.

Identifierade indikatorer

1. Andel och antal nya företag etablerade av 18–30-åringar.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) är av Utbildnings- och kulturdepartementet inte omnämnt i uppdraget till Ungdomsstyrelsen. Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) föreslår därför att ITPS framöver får i uppdrag att redovisa uppföljningen av indikatorn inom ramen för det ungdomspolitiska systemet. ITPS är statistikansvarig myndighet för den offentliga nyföretagarstatistiken.

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att ITPS har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. NUTEK föreslår också att ITPS får i uppdrag att redovisa uppföljningen av indikatorn inom ramen för det ungdomspolitiska systemet. Att involvera ITPS i uppföljningen av den nationella ungdomspolitiken minskar risken för att NUTEK hamnar i beroendeställning i förhållande till ITPS i detta avseende.

Integrationsverket

Identifierade indikatorer

1. Antal och andel egenföretagare bland 18–25-åringar.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Integrationsverket har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Integrationsverkets databas Stativ är unik utifrån ett integrationspolitiskt perspektiv.

---

³⁹ Instruktion för IFAU

Boverket

Alla skall ges förutsättningar att leva i goda bostäder till rimliga kostnader.

Identifierade indikatorer

1. Andel 16–25-åringar med egen bostad.
2. Boendeutgifternas andel av 16–25-åringars disponibla inkomster.
3. Andel 16–25-åringar med bostadsbidrag alternativt genomsnittligt bostadsbidrag per hushåll.
4. Antal kommuner med brist på bostäder för ungdomar.
5. Brist på bostäder för ungdomar i antal lägenheter. (datakälla saknas)

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Boverket har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Det är dock önskvärt att data som möjliggör jämförelser på kommunal nivå utvecklas.

Socialstyrelsen

Halvera antalet socialbidragsberoende mellan 1999 och 2004.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Något underlag som direkt rör målet har inte inkommit till Ungdomsstyrelsen. Socialstyrelsen har dock det övergripande ansvaret för tillsynen över socialtjänstens handläggning av ekonomiskt bistånd. Vidare har Socialstyrelsen ansvaret för den officiella statistiken på socialtjänstområdet och för register över ekonomiskt bistånd. Socialnämnderna är uppgiftslämnare och registret uppdateras årligen. Registret innehåller uppgifter om cirka 1,7 miljoner biståndshushåll med 1,9 miljoner hushållsmedlemmar över 15 år.

Med bakgrund av detta bedömer Ungdomsstyrelsen att det är önskvärt att Socialstyrelsen får i uppdrag att ansvara för uppföljning och redovisning av målet.

Försäkringskassan

Skillnaderna i de ekonomiska villkoren mellan familjer med och utan barn skall minska inom ramen för den generella välfärden.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Något underlag som rör målet har inte inkommit till Ungdomsstyrelsen. Försäkringskassan redovisar årligen i samband med årsredovisningen skillnader i de ekonomiska villkoren mellan familjer med och utan barn. Försäkringskassan fick i uppdrag att särskilt följa upp utvecklingen av ungdomars hälsa i arbetslivet. Uppföljning av villkor för familjer med och utan barn har därför inte prioriterats.

Ungdomsstyrelsen bedömer att det är önskvärt att Försäkringskassan får i uppdrag att ansvara för uppföljning och redovisning av målet.

Arbetsmiljöverket

Goda arbetsvillkor och möjlighet till utveckling i arbetet för både kvinnor och män.

Identifierade indikatorer

1. Andel sysselsatta 16–25-åringar som anger att de har lågt inflytande i arbetet.
2. Andel sysselsatta 16–25-åringar som anger att det ställs höga krav i arbetet.
3. Andel sysselsatta 16–25 åringar som anger att de varje vecka har möjlighet att utvecklas och lära sig något nytt i arbetet

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Arbetsmiljöverket har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Dock efterlyser Ungdomsstyrelsen data som belyser situationen för funktionshindrade. Uppföljning av indikatorerna 1–3 är möjliga vartannat år. Den tidpunkt då den första redovisningen inom ramen för den officiella statistiken sker ligger efter den tidpunkt som Ungdomsstyrelsen önskar redovisning. Det finns därför risk för en viss eftersläpning i statistiken i redovisningen av dessa indikatorer.

Försäkringskassan

Frånvaron från arbetslivet på grund av sjukskrivning skall i förhållande till 2002 halveras fram till 2008. Parallellt skall antalet nya aktivitets- och sjukersättningar minska. Hänsyn skall tas till den demografiska utvecklingen.

Identifierade indikatorer

1. Ohälsotalet i antal ersatta dagar bland 16–29-åringar.
2. Antal 19–25-åringar med nybeviljade aktivitetsersättningar och sjukersättningar per 1 000 försäkrade.
3. Andel 19–25-åringar som har aktivitets- eller sjukersättning.
4. Antal ersatta dagar med sjukpenning bland 16–29-åringar.
5. Antal 16–29-åringar som fått sjukpenning under ett år per 1 000 försäkrade.
6. Andel av mottagarna (19–25 år) av de riktade ersättningarna till personer med funktionshinder som har aktivitets- eller sjukersättning

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Försäkringskassan har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Ungdomsstyrelsen efterlyser dock data som belyser utvecklingen av bostadsbidrag, föräldrapenning samt återbetalning av underhållsstöd bland unga.

Centrala studiestödsnämnden

Studiestödssystemet är en del av utbildningspolitiken och skall bidra till att uppnå målen inom området. Verksamheten skall bidra till att personer kan studera utan att begränsas av sina ekonomiska resurser eller av funktionshinder.

Identifierade indikatorer

1. Studiemedelsbudget⁴⁰ bland 19–25-åringar.
2. Studerandes ekonomiska situation. (datakälla saknas)
3. Studiehjälp⁴¹ bland ungdomar upp till och med 20 år på gymnasienivå. (datakälla saknas)
4. Rg-bidrag⁴² bland ungdomar upp till och med 20 år på gymnasienivå. (datakälla saknas)

Ungdomsstyrelsens bedömning

Indikatorerna 2–4 som bygger på en tänkt enkätundersökning (studiemedelsenkät) som inte är möjlig att genomföra med befintliga resurser och kan därför inte redovisas i samband med årsredovisningen 2005. Flera av de indikatorer som Ungdomsstyrelsen bedömer vara relevanta för uppföljning av ungas levnadsvillkor kräver extra resurser enligt Centrala studiestödsnämnden (CSN).

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att CSN med indikatorerna ovan har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen under förutsättning att utveckling av datakällor genomförs.

⁴⁰ Studiemedelsbudget tas fram genom en kvot mellan studiestöd och kostnader. Studiemedel i relation till befintliga etablerade index såsom Konsumentverkets skäliga levnadskostnader och statistik från SCB på medelvärde av hyra.

⁴¹ Tänkt studiehjälpensenkät bland personer med studiehjälp. Resurser saknas dock.

⁴² Rg-bidrag betalas ut till döva, hörselskadade och svårt rörelsehindrade för att minska ekonomiska och geografiska hinder för studerande.

Konsumentverket

Hushållen skall ha goda möjligheter att utnyttja sina ekonomiska och andra resurser effektivt.

Identifierade indikatorer

1. Andel 13–25-åringar med betalningsanmärkningar.
2. Antal och andel ungdomar som har kontaktat budget- eller skuldrådgivare.
3. Ungdomars upplevda möjlighet att utnyttja sina resurser. (datakälla saknas)

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Konsumentverket har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen.

Integrationsverket

Identifierade indikatorer

1. Förvärvsinkomst bland 18–25-åringar.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Integrationsverket har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen.

Integrationsverket

Att ge storstadsregionerna goda förutsättningar för långsiktig hållbar tillväxt och därmed kunna bidra till att nya arbetstillfällen skapas såväl inom storstadsregionerna som i övriga delar av landet.

Identifierade indikatorer

1. Sysselsättning bland 18–25-åringar
2. Ekonomisk standard bland 13–25-åringar
3. Antal och andel 18–25-åringar som inte är registrerade hos arbetsförmedlingen, förvärvsarbetar eller studerar

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Integrationsverket har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Det är angeläget att indikatorer belyser eventuella skillnader mellan storstadsregionerna och utvecklingen i Sverige i övrigt.

Skatteverket

Eftersträvade skatte-, tull- och avgiftsintäkter skall säkerställas på ett rättssäkert och ekonomiskt effektivt sätt samtidigt som enkelhet skall eftersträvas och brottslighet motarbetas.

Identifierade indikatorer

1. Antal unga med skulder som har gått till indrivning.
2. Antal och andel unga som har blivit avhysta.
3. Antal och andel ansökningar om betalningsföreläggande bland unga.
4. Antal och andel unga som betalar inkomstskatt.
5. Ungdomars taxerade inkomster.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Politikområdesmålet är ej angivet i den ungdomspolitiska propositionen (prop. 2004/05:2). Skatteverket har på eget initiativ tagit fram indikatorer för uppföljning av ungdomars levnadsvillkor. Ungdomsstyrelsen ser mycket positivt på detta. Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Skatteverket har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen.

Huvudområde *Kultur och fritid*

Statens kulturråd

Verka för att alla får möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser samt till eget skapande.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Några indikatorer som på ett tillfredsställande sätt belyser ungas villkor utifrån målformuleringen har inte redovisats för Ungdomsstyrelsen. Kulturrådet har det samlade ansvaret för att tillgängligheten för funktionshindrade ökar inom kultursektorn, och är sektorsansvarig myndighet för den officiella statistiken inom kulturområdet. Kulturrådet har i dialogen med Ungdomsstyrelsen deklarerat att myndigheten har svårt att presentera statistik som belyser just målgruppen unga mellan 13 och 25 år.

Kulturrådet genomför ungefär vart tredje år en kulturvaneundersökning, Kulturbarometern, som belyser svenska folkets kulturvanor. Undersökningen innehåller frågor om besök på olika kulturevenemang, till exempel teater, konsert, museum, konstutställning och bio. Även det egna kulturutövandet som att spela musikinstrument eller sjunga i kör ingår i undersökningen liksom deltagande i föreningsaktiviteter. Ungdomsstyrelsen bedömer att indikatorer som bygger på data från Kulturbarometern är värdefulla, även om de endast kan rapporteras vart tredje år.

Med bakgrund av detta är det Ungdomsstyrelsens bedömning att fler indikatorer bör utvecklas för att belysa ungdomars villkor utifrån målformuleringen. Särskilt bör funktionshindrades möjligheter till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser samt till eget skapande beaktas.

Statens kulturråd

Främja kulturell mångfald, konstnärlig förnyelse och kvalitet och därigenom motverka kommersialismens negativa verkningar.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Några indikatorer som på ett tillfredsställande sätt belyser ungas villkor utifrån målformuleringen har inte redovisats för Ungdomsstyrelsen. Mot bakgrund av detta bedömer Ungdomsstyrelsen att Statens kulturråd bör utveckla sådana indikatorer för att belysa ungdomars villkor utifrån målformuleringen.

Statens kulturråd

Ge kulturen förutsättningar att vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft i samhället.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Några indikatorer som på ett tillfredsställande sätt belyser ungas villkor utifrån målformuleringen har inte redovisats för Ungdomsstyrelsen. Mot bakgrund av detta bedömer Ungdomsstyrelsen att Statens kulturråd bör utveckla sådana indikatorer för att belysa ungdomars villkor utifrån målformuleringen.

Ungdomsstyrelsen

Människor skall ha bästa möjliga förutsättningar att bilda och delta i olika typer av folkrörelser och föreningar.

Identifierade indikatorer

1. Antal 16–25-åringar som deltar i folkrörelser och föreningar
2. Ekonomiskt bistånd till ungdomsorganisationer. (datakälla saknas)

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är Ungdomsstyrelsen bedömning att identifierade indikatorer endast i begränsad utsträckning har förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen. Indikatorn ekonomiskt bistånd till ungdomsorganisationer är det andel kontantstöd från stat, kommuner och landsting till ungdomsorganisationer som redovisas. Ett sådant mått kan indikera den ekonomiska aspekten av *förutsättningarna* att bilda folkrörelser och föreningar. I nuläget finns inte data av det här slaget och arbetsinsatsen för en insamling skulle vara omfattande. Eventuellt kommer ett sådant insamlingsarbete att vara nödvändigt i det nya systemet för fördelning av statsbidrag till ungdomsorganisationer och då kan data användas till den årliga uppföljningen. Då ett utvecklingsarbete är nödvändigt kan indikatorn inte redovisas i samband med årsredovisningen för 2005.

Ungdomsstyrelsen anser myndigheten med dessa indikatorer endast i begränsad omfattning ger förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen då *förutsättningar* generellt är svåra att fånga med kvantitativa data.

Riksidrottsförbundet

Ge alla människor möjlighet att motionera och idrotta för att främja en god folkhälsa. Stödja en fri och självständig idrottsrörelse för alla samt att ge människor positiva upplevelser av idrott som underhållning

Identifierade indikatorer

1. Antal deltagare i åldern 7–20 år fördelat på flickor och pojkar.
2. Antal sammankomster för 7–20-åringar.
3. Procentuell förändring av antalet deltagare och sammankomster jämfört med föregående verksamhetsår.

Ungdomsstyrelsens bedömning

Det är enligt regeringen av särskild vikt att barn och ungdomar tidigt skaffar sig motionsvanor. Förutsättningar måste därför finnas för alla som så önskar att bedriva olika former av motion och idrott. Vidare anges att idrottsrörelsen är särskilt värdefull då den skapar sunda motionsvanor, bidrar till god folkhälsa demokratisk delaktighet samt är en mötesplats för personer med olika etnisk och kulturell bakgrund.⁴³

Idrott är den största organiserade fritidssysselsättningen bland såväl flickor som pojkar. Även om man jämför med icke föreningsbundna aktiviteter hävdar sig idrott som fritidsaktivitet bland ungdomar mycket väl.⁴⁴ I föreningslivet kan ingen annan rörelse mäta sig med idrotten i popularitet. Idrotten lockar överlägset flest ungdomar och i åldern 16–24 år är 42 procent med i idrottsförening även om trenden är avtagande. Det förekommer också en omfattande idrottsverksamhet utanför den organiserade föreningsidrotten.

Riksidrottsförbundet har unik kunskap om svensk föreningsidrott och svenskars motionsvanor. Det är därför värdefullt att förbundets kunskaper tas tillvara inom ramen för det ungdomspolitiska uppföljningssystemet. Identifierade indikatorer bygger på uppföljning av det lokala aktivitetsstödet och belyser endast i begränsad utsträckning måluppfyllelsen. Ungdomsstyrelsen anser att ytterligare indikatorer behöver identifieras för bättre belysning av ungas villkor.

⁴³ Budgetpropositionen för 2005, utgiftsområde 17

⁴⁴ *Arenor för alla*, Ungdomsstyrelsens skrifter 2005:1

Identifiering av indikatorer för uppföljning av ungdomars villkor

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2006 ska Socialstyrelsen¹ i samverkan med Ungdomsstyrelsen lämna förslag till indikatorer avseende ungdomars psykiska hälsa. Uppdraget att redovisa vilka nya indikatorer som kan utformas skall redovisas till Socialdepartementet och Ungdomsstyrelsen senast den 1 juni 2006.

I regeringens proposition *Makt att bestämma — rätt till välfärd* (Prop. 2004/05:2) föreslås ett nytt system för uppföljning av den nationella ungdomspolitiken. Uppföljningen ska tydligt inkluderas i den ordinarie mål- och resultatuppföljningen. Socialstyrelsen var under förra året involverad i den första delen av utvecklingen av ett nytt uppföljningssystem tillsammans med ett tiotal andra myndigheter. Under 2006 fortsätter arbetet med att identifiera ytterligare indikatorer inom ramen för myndigheters verksamhetsområden.

Socialstyrelsens identifiering av befintliga och/eller nya indikatorer ska redovisas till Socialdepartementet och till Ungdomsstyrelsen senast den 1 september 2006².

Under tiden fram till den 1 september står Ungdomsstyrelsen till Socialstyrelsens förfogande i ärendet. Ungdomsstyrelsen avser att återkomma under våren med en förfrågan om behov av samverkan.

Vänligen meddela er kontaktperson till Rikard Ambumsgård, e-post: rikard@ungdomsstyrelsen.se.

Med vänlig hälsning

Inger Ashing
Chef för verksamhetsområdet Nationell och kommunal ungdomspolitik

---

¹ Motsvarande brev skickades till Försäkringskassan samt Skatteverket

² För Försäkringskassan och Skatteverket gällde den 1 september respektive 15 september 2006.

Redovisning av identifierade indikatorer till Ungdomsstyrelsen 2006

Ungdomsstyrelsen har tagit fram denna mall i syfte att underlätta arbetet och kvalitetssäkra redovisningen av identifierade indikatorer. Mallen ska användas för den tekniska *beskrivning* av den/de identifierade indikator/er som ska vara Ungdomsstyrelsen tillhanda senast den 1 juni 2006¹. Den faktiska uppföljningen av indikatorerna sker i annan ordning och behandlas inte här.

Om myndigheten redovisa flera indikatorer så uppmanas ni att använda en mall för varje indikator. Vid eventuella frågor kontakta Rikard Ambumsgård, tfn: 08-566 219 08
e-post: rikard.ambumsgard@ungdomsstyrelsen.se.

Vi ber er att redovisa medföljande rubriker.

1. Indikatornamn

Formulera indikatorn i en beskrivande mening. Vilket fenomen är det som beskrivs/belyses?

2. Politikområdesmål

Vilket politikområdesmål är indikatorn uppföljning av?

3. Beskrivning av indikatorn

Här kan man fritt beskriva indikatorn. I vilken utsträckning är indikatorn en del av myndighetens löpande uppföljningsarbete?

4. Tekniska möjligheter och genomförbarhet

Är indikatorn möjlig att redovisa i samband med årsredovisningen med start i årsredovisningen för budgetåret 2006?

5. Datakälla

Vilken datakälla/vilket register används för beskrivning av indikatorn?

---

¹ För Försäkringskassan samt Skatteverket gällde redovisning senast den 1 september respektive senast den 15 september 2006.

6. Variabler

Ange vilka av följande bakgrundsvariabler (med vilka parametrar) som är möjliga respektive inte möjliga att använda i indikatorn?

- Ålder
- Kön
- Inrikes/utrikes bakgrund
- Socioekonomisk bakgrund
- Eventuellt funktionshinder
- Geografisk hemvist (kommun, län, H-region etc)
- Internationella jämförelser

7. Tillgång till uppföljningsdata

Kan myndigheten redovisa uppföljningen (tabeller/diagram) i MS Excel-format?

8. Kommentar

Eventuella kommentarer och synpunkter som inte framkommit ovan.

EPIDEMIOLOGISKT CENTRUM
SOCIALSTYRELSEN

2006-05-16

Dnr 00-1417/2006 1(2)

Regeringen
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Angående indikatorer för uppföljning av ungdomars levnadsvillkor

Socialstyrelsen redovisade under maj månad år 2005 ett antal indikatorer inom Socialstyrelsens ansvarsområde möjliga att använda för att belysa ungdomars levnadsvillkor till Ungdomsstyrelsen och Socialdepartementet. Utifrån de förslag som gavs valdes ett antal indikatorer ut och dessa redovisades senare i Socialstyrelsens årsrapport 2005. Dessa indikatorer var:

- andel ungdomar som har psykiska och psykosomatiska symptom
- andel ungdomar i åldersgruppen 15-24 år som krävt sjukhusvård under året p.g.a. självmordsförsök, psykos, narkotikamissbruk eller alkoholkonsumtion
- andel ungdomar i åldersgruppen 15-24 år som avlidit under året
- andelen verkställda aborter och födda barn av 13-24-åringar
- incidens av klamydiainfektioner i åldersgruppen 15-24 år
- tandvårdskonsumtion de senaste två åren bland ungdomar i åldersgruppen 15-19 och 20-24 år
- andel barn och ungdomar 13-17 år som dygnsvårdats enligt SoL och LVU
- andel ungdomar i åldersgruppen 13-24 år som krävt sjukhusvård för våldskador
- andel ungdomar i åldersgruppen 19-25 år som är eller bor i hushåll som är beroende av ekonomiskt bistånd.

Enligt "Indikatorer för uppföljning av ungdomars levnadsvillkor", (Ungdomsstyrelsens skrifter 2005:6), finns det ytterligare områden som bör belysas:

"Det är Ungdomsstyrelsens bedömning att Socialstyrelsens redovisade indikatorer ger förutsättningar att belysa ungas levnadsvillkor utifrån målformuleringen men att det finns ytterligare områden som bör belysas. Bland annat efterlyser Ungdomsstyrelsen data som belyser ätstörningar

bland unga. Ätstörningar (anorexia nervosa, bulimia nervosa och näralliggande tillstånd) är vanliga, allvarliga och ett växande hälsoproblem bland tonåringar och unga vuxna."

"Den psykiska ohälsan bland unga ökar. En av de viktigaste aktörerna för att behandla ohälsan är landets BUP-mottagningar. År 2002 visade BO i en rapport att antalet sökande till BUP hade fördubblats på tio år och att väntetiderna för att få stöd och hjälp kunde vara upp till två år. Försäljningen av antidepressiva medel till 15-19-åringar har fördubblats på tre år. Trots att antidepressiva läkemedel inte är godkända för behandling av ungdomar. Socialstyrelsen anser att det är särskilt viktigt att skolhälsovården är tydlig i det hälsopreventiva arbetet. Barnpsykiatrikommittén visade i sin utredning Det gäller livet att ungdomsmottagningarnas förebyggande verksamhet kring psykisk ohälsa var billig, jämfört med andra instanser som arbetar med ungdomars psykiska hälsa, och dessutom föredömligt anpassad till ungdomarnas egna behov. Ungdomsstyrelsen ser det som önskvärt att indikatorer identifieras som belyser unga inom barn- och ungdomspsykiatri, försäljning av antidepressiva läkemedel till unga samt ungas tillgång till skolhälsovård (elevhälsan) och ungdomsmottagningar."

I bifogade skrivelse avrapporteras uppdraget i enlighet med de riktlinjer som utarbetas för detta ändamål av Ungdomsstyrelsen. Redovisningen utgår från de sex områden som Ungdomsstyrelsen pekat ut som utvecklingsområden.

Beslut om detta ärende har fattats av överdirektören Håkan Ceder. I den slutliga handläggningen har avdelningschefen Måns Rosén deltagit. Utredare Eva Franzén har varit föredragande.

På Socialstyrelsens vägnar

Eva Franzén

Bilagor

Bilaga 1. Utvecklingsområden avseende indikatorer av ungdomars levnadsvillkor.

Sändlista

Ungdomsstyrelsen

Bilaga 1.

Utvecklingsområden avseende indikatorer av ungdomars levnadsvillkor.

Följande områden har pekats ut som utvecklingsområden:

- A. Ätstörningar bland unga.
- B. Unga inom barn- och ungdomspsykiatri.
- C. Försäljning av antidepressiva läkemedel till unga.
- D. Ungas tillgång till skolhälsovård (elevhälsan) och ungdomsmottagningar.
- E. Unga i inkomstsvaga hushåll.
- F. Unga i riskmiljöer, till exempel barn till missbrukare och barn i våldutsatta miljöer.

A.

1. Indikatornamn

Andelen unga med ätstörningar.

2. Politikområdesmål

Hälsa och utsatthet: Folkhälsan ska förbättras för de grupper i samhället som är mest utsatta ur hälsosynpunkt.

3. Beskrivning av indikatorn

Ungdomar med ätstörningar vilka behandlas i slutenvård. Diagnosgruppen ätstörningar utgörs av anorexia nervosa, bulimia nervosa och ätstörning utan närmare specifikation. Indikatorn är inte en del av Socialstyrelsens löpande uppföljningsarbete.

4. Tekniska möjligheter och genomförbarhet

Personer som behandlas i slutenvård för ätstörningar kan följas upp i Socialstyrelsens Patientregister. Allt oftare behandlas emellertid ätstörningar, liksom övrig psykiatrisk behandling av ungdomar, i öppen vård och alltså inte inom slutenvården vilket minskar möjligheten använda patientregister i syfte att få en bild av antal ungdomar med ätstörningar.

Däremot finns det kvalitetsregistret RIKSÄT - Nationellt kvalitetsregister för specialiserad ätstörningsbehandling, vilket initierats av läkarprofessionen. Registret stöds av Sveriges Kommuner och Landsting samt av Socialstyrelsen. RIKSÄT är en personbaserad databas som har som främsta syfte att utveckla vården. Datainsamlingen i RIKSÄT har varit igång sedan 1999 och har idag en täckningsgrad vad gäller enheter med specialiserad ätstörningsvård på cirka 60 %. Registret är således inget epidemiologiskt register men kan eventuellt i framtiden kunna användas i sådant syfte. Eventuellt kan registret användas i de fall det har full täckning i vissa landsting. Idag har endast registerhållaren tillgång till registret i sin helhet.

Vidare information om RIKSÄT kan inhämtas från : www.kpvcentrum.se

5. Datakälla

Patientregistret.

6. Variabler

Ålder, kön, geografisk hemvist.

7. Tillgång till uppföljningsdata

Ja.

8. Kommentar

Eftersom ätstörningar i allt högre grad behandlas i öppenvård innebär det att uppgifter från slutenvård inte på ett tillfredsställande sätt kan mäta omfattningen på ungdomars ätstörningar.

B.

1. Indikatornamn

Andel unga som vårdas inom slutenvård p.g.a. psykiatrisk diagnos.

2. Politikområdesmål

Hälsa och utsatthet: Folkhälsan ska förbättras för de grupper i samhället som är mest efter-satta ur hälsosynpunkt.

3. Beskrivning av indikatorn

Ungdomar med en psykiatrisk diagnos och som får behandling i slutenvård. Diagnoserna är vanligtvis olika typer av svår psykisk ohälsa t.ex. schizofreni, psykostillstånd eller självmordsförsök. Indikatorn är inte en del av Socialstyrelsens löpande uppföljningsarbete.

4. Tekniska möjligheter och genomförbarhet

I Sverige saknas nationella epidemiologiska data som ger möjlighet att över tid följa förändringar av barns och ungdomars psykiska hälsa. En mycket stor del av behandlingen av barn- och ungdomars psykiska ohälsa behandlas i öppenvård. Endast personer med de allvarigaste tillstånden, t.ex. schizofreni och andra psykossjukdomar, hamnar i vanligtvis i slutenvård under ett akut skede. Genom Socialstyrelsens Patientregister finns det således en möjlighet att beskriva omfattningen av dem med den allra tyngsta psykiatriska ohälsan. Däremot kan vi inte utifrån Patientregistret genomföra någon uppskattning av förekomsten av barn- och ungdomars psykiska ohälsa.

5. Datakälla

Patientregistret

6. Variabler

Ålder, kön, geografisk hemvist.

7. Tillgång till uppföljningsdata

Ja

8. Kommentar

För barns och ungdomars psykiska hälsa saknas nationella data om såväl förekomst som förändringar över tid. Socialstyrelsen fick därför 2001 i uppdrag av regeringen att förbereda återkommande mätningar av barns och ungdomars psykiska hälsa. Inom ramen för det uppdraget har ett stort antal pilotstudier genomförts inom åtta regioner i landet. Förslag har lämnats till regeringen om nationella mätningar av barns och ungdomars psykiska hälsa (Mätning av barns och ungdomars psykiska hälsa - förslag till nationella och återkommande undersökningar, Socialstyrelsen 2005).

C.**1. Indikatornamn**

Andelen unga som behandlas med antidepressiva läkemedel.

2. Politikområdesmål

Hälsa och utsatthet: Folkhälsan ska förbättras för de grupper i samhället som är mest efter-satta ur hälsosynpunkt.

3. Beskrivning av indikatorn

Användningen av antidepressiva läkemedel bland barn och unga började öka kraftigt omkring år 1993. Anledningen var att en ny typ av läkemedel, s.k. SSRI, introducerades. Indikatorn, försäljning av antidepressiva läkemedel till unga, avser uppgifter om av apoteken expedierade läkemedel enligt typen SSRI.

4. Tekniska möjligheter och genomförbarhet

Från och med juli år 2005 introducerades det s.k. Läkemedelsregistret. I och med detta finns en utökad möjlighet att beräkna det verkliga antalet individer som behandlas med antidepressiva läkemedel samt att också följa upp behandlingstidens längd. Eftersom Läkemedelsregistret också innehåller personnummer går det att följa upp individerna utifrån en rad olika demografiska faktorer.

Indikatorn är inte en del av Socialstyrelsens löpande uppföljningsarbete.

5. Datakälla

Läkemedelsregistret.

6. Variabler

Ålder, kön, geografisk hemvist.

7. Tillgång till uppföljningsdata

Ja.

8. Kommentar

I Läkemedelsregistret finns endast registrerade uppgifter om de läkemedel som apoteken expedierat. Läkemedelsregistret uppfattas emellertid vara en lämplig datakälla att använda i avseende att belysa andelen unga som behandlas med antidepressiva läkemedel

D.

1. Indikatornamn

Ungas tillgång till skolhälsovård (elevhälsan) och ungdomsmottagningar.

2. Politikområdesmål

Hälsa och utsatthet: Folkhälsan ska förbättras för de grupper i samhället som är mest eftersatta ur hälsosynpunkt.

3. Beskrivning av indikatorn.

-

4. Tekniska möjligheter och genomförbarhet

Socialstyrelsen har tillsynsansvar för skolhälsovården sedan 1997. Socialstyrelsen ska genom tillsyn stödja och granska verksamheten och hälso- och sjukvårdspersonalens åtgärder. Det förekommer ingen regelbundenhet i tillsynen utan den sker utifrån regionala tillsynsavdelningarnas prioriteringar.

5. Datakälla

-

6. Variabler

-

7. Tillgång till uppföljningsdata

Nej.

8. Kommentar

Det finns i nuläget ingen möjlighet att följa upp ungas tillgång till skolhälsovård nationellt eller över tid.

E.

1. Indikatornamn

Andelen unga i inkomstsvaga hushåll.

2. Politikområdesmål

Stärka förmågan och möjligheten till social delaktighet för människor i ekonomiskt och socialt utsatta situationer.

3. Beskrivning av indikatorn

Inkomstsvaga hushåll kan bland annat identifieras med hjälp av inkomstregisterdata eller med hjälp av surveydata. Inkomstsvaghet kan mätas på olika sätt. Ett vanligt förekommande är att gränsen sätts vid de hushåll vars inkomster understiger 50 procent av medelvärdet av landets totala inkomster. Ett annat är att utgå från ett bestämt s.k. fattigdomsstreck (se t.ex. beskrivning av det fattigdomsstreck som används i Social rapport 2006, sid 105).

4. Tekniska möjligheter och genomförbarhet

Förutsättning för att mäta andel barn och ungdomar i inkomstsvaga hushåll är att man har tillgång till inkomstdata. Socialstyrelsen är inte registerhållare för sådana uppgifter. Registerhållare för inkomstuppgifter är Statistiska centralbyrån. När det gäller survey undersökningar genomför Statistiska centralbyrån årligen HEK – Hushållens ekonomi. Indikatorn är inte en del av Socialstyrelsens löpande uppföljningsarbete.

5. Datakälla

T.ex. inkomst och förmögenhetsregistret (Statistiska centralbyrån) eller HEK – Hushållens ekonomi (Statistiska centralbyrån).

6. Variabler

-

7. Tillgång till uppföljningsdata

Nej

8. Kommentarer

Socialstyrelsen är inte registerhållare för något av ovanstående register och kan således inte belysa andelen ungdomar i inkomstsvaga hushåll. Däremot kan Socialstyrelsen redovisa andelen ungdomar i hushåll med ekonomiskt bistånd.

F.

1. Indikatornamn

Andelen unga i riskmiljöer.

2. Politikområdesmål

Stärka skyddet för utsatta barn och ungdomar.

3. Beskrivning av indikatorn

Socialstyrelsen saknar, generellt sett, möjligheter att följa upp och beskriva omfattningen om andelen barn och unga i olika riskmiljöer. Däremot finns det möjlighet att belysa vissa särskilt utsatta barn och ungdomar t.ex. andel barn och ungdomar som vårdas i dygnsvård (Barn och unga register), andel barn i hushåll där föräldrar vårdats i slutenvård p.g.a. missbruk (Patientregistret) eller andel barn i hushåll där föräldrar vårdats i slutenvård för psykiatrisk sjukdom (Patientregistret).

4. Tekniska möjligheter och genomförbarhet

Det finns för närvarande ingen möjlighet att generellt sett belysa andelen unga i riskmiljöer. Däremot kan ett fåtal riskmiljöer definieras och belysas. Utifrån Patientregistret kan endast personer med slutenvård identifieras. Eftersom stor del av såväl missbruksvård som psykiatrisk vård sker i öppenvården kan Patientregistret endast på ett mycket begränsat sätt användas i syfte att beskriva andelen barn och unga som befinner sig i vissa riskmiljöer.

Indikatorn – andel barn i riskmiljöer- är inte en del av Socialstyrelsens löpande uppföljningsarbete.

5. Datakälla

Ev Patientregistret och Barn och unga registret.

6. Variabler

Kön, ålder, geografisk hemvist.

7. Tillgång till uppföljningsdata

Ja, när det gäller de begränsade områdena.

8. Kommentar

Socialstyrelsen saknar generellt sett möjlighet att uppskatta andelen unga i riskmiljöer. Det saknas i dagsläget också kunskap om den del av socialtjänstens verksamhet som riktar sig till barn och unga och deras föräldrar. Sedan 1990-talet har kommunerna i olika hög grad byggt ut både öppenvården och den generellt förebyggande verksamheten, exempelvis genom samverkan i familjecentraler. Denna differentiering av olika insatser och vårdformer som skett under senare år bidrar till att insatserna inte kan fångas i den officiella statistikens kategorier.

Socialstyrelsen har därför påbörjat ett långsiktigt arbete i syfte att förbättra den officiella statistiken på området. I dagsläget har en första kartläggning av innehållet och till viss del omfattningen av olika former av öppna insatser dokumenterats (Öppenvårdens former, Socialstyrelsen, under publicering).

Ungdomsstyrelsen
Box 17801
118 94 Stockholm

Redovisning av resultatindikatorer med ungdomsperspektiv

Försäkringskassan har i regleringsbrevet för 2006 fått i uppdrag att i samverkan med Ungdomsstyrelsen utarbeta resultatindikatorer för att mäta måluppfyllelsen inom den ekonomiska familjepolitiken ur ett ungdomsperspektiv. Resultatindikatorerna skall så långt som möjligt utformas inom ramen för de befintliga indikatorerna som mäter måluppfyllelsen inom politikområdet. Uppdraget skall redovisas till Socialdepartementet och Ungdomsstyrelsen senast den 1 september 2006.

I bifogad rapport och i mallar framtagna av Ungdomsstyrelsen redovisas fyra indikatorer med tillhörande mått som mäter måluppfyllelsen inom den ekonomiska familjepolitiken ur ett ungdomsperspektiv med inriktning mot ungdomar i åldern 20-29 år. Indikatorerna bygger till stor del på befintliga indikatorer för den ekonomiska familjepolitiken.

Indikatorerna mäter följande:

Indikator 1. Familjepolitikens omfattning och betydelse för ungdomar med barn.

Indikator 2. Den ekonomiska standardens sammansättning för ungdomar i barnhushåll jämfört med ungdomar i hushåll utan barn.

Indikator 3. Fördelning av ekonomisk standard mellan ungdomar i olika typer av hushåll.

Indikator 4. Hur den ekonomiska familjepolitiken bidrar till att utjämna inkomsterna mellan ungdomar med och utan barn.

I rapportens huvuddel redovisas prognosberäkningar av indikatorernas utfall för år 2006. I bilaga finns även beräkningar av det faktiska utfallet för år 2001.

Resultaten visar att den ekonomiska familjepolitiken inte har någon avgörande betydelse för ungdomars ekonomiska situation i allmänhet, eftersom få 20-29 åringar har barn. För ungdomar med barn är den ekonomiska familjepolitiken dock av stor betydelse, särskilt för ensamstående med barn och samboende med flera barn. För dessa har de behovsprövade bidragen störst betydelse. Resultaten är inte unika för ungdomar, utan följer i stort de mönster som finns för samtliga hushåll. Resultaten visar även att andelen personer med låg ekonomisk standard är högre bland 20-29 åringar än i andra åldersgrupper. De ungdomar som har barn har ännu lägre ekonomisk standard.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Curt Malmberg i närvaro av överdirektör Adriana Lender, försäkringsdirektör Stig Orustfjord, chefsjurist Astrid Christiernsson, tf avdelningschef Susanne Fagerberg, tf enhetschef Britt-Marie Andersson, kvalificerad utredare Mats Johansson och samordnare Carin Wolf, den senare som föredragande.

Curt Malmberg

Carin Wolf

Redovisning av indikatorer till Ungdomsstyrelsen

Nedan följer en teknisk beskrivning av Indikator 1 som mäter måluppfyllelsen för den ekonomiska familjepolitiken ur ett ungdomsperspektiv. Redovisningen följer Ungdomsstyrelsens mall.

1. Indikatornamn

Familjepolitikens omfattning

2. Politikområdesmål

Den ekonomiska familjepolitiken: skillnaderna i de ekonomiska villkoren mellan familjer med och utan barn ska minska inom ramen för den generella välfärden.

3. Beskrivning av indikatorn

Indikatorn syftar till att beskriva familjepolitikens omfattning. Detta görs på två sätt:

- Den ekonomiska familjepolitikens betydelse för disponibel inkomst per konsumtionsenhet för 20-29 åringar i hushåll med och utan barn.
- Andelen 20-29 åringar med barn som berörs av olika förmåner inom den ekonomiska familjepolitiken.

4. Tekniska möjligheter och genomförbarhet

Indikatorn är möjlig att redovisa i samband med årsredovisningen med start i årsredovisningen för budgetåret 2006.

5. Datakälla

SCB:s datamängd HEK, framskriven till år 2006 med SCB:s simuleringsmodell FASIT.

6. Variabler

Följande bakgrundsvariabler är möjliga att använda i indikatorn:

Åldersgrupper (20-24 år och 25-29 år) och kön

7. Tillgång till uppföljningsdata

Uppföljningen (tabeller/diagram) kan redovisas i MS Excel-format

8. Kommentar

-

Redovisning av indikatorer till Ungdomsstyrelsen

Nedan följer en teknisk beskrivning av Indikator 2 som mäter måluppfyllelsen för den ekonomiska familjepolitiken ur ett ungdomsperspektiv. Redovisningen följer Ungdomsstyrelsens mall.

1. Indikatornamn

Relativ inkomststandard

2. Politikområdesmål

Den ekonomiska familjepolitiken: skillnaderna i de ekonomiska villkoren mellan familjer med och utan barn ska minska inom ramen för den generella välfärden

3. Beskrivning av indikatorn

Indikatorn beskriver den ekonomiska standardens sammansättning för ungdomar i barnhushåll jämfört med ungdomar i hushåll utan barn. Detta redovisas på tre sätt:

- Den ekonomiska familjepolitikens betydelse för disponibel inkomst per konsumtionsenhet för 20-29 åringar i olika hushållstyper.
- Den ekonomiska familjepolitikens andel av disponibel inkomst per konsumtionsenhet för 20-29 åringar med barn i olika hushållstyper.
- Den ekonomiska familjepolitikens betydelse för disponibel inkomst per konsumtionsenhet för 20-29 åringar med barn i olika delar av inkomstskalan.

4. Tekniska möjligheter och genomförbarhet

Indikatorn är möjlig att redovisa i samband med årsredovisningen med start i årsredovisningen för budgetåret 2006.

5. Datakälla

SCB:s datamängd HEK, framskriven till år 2006 med SCB:s simuleringsmodell FASIT.

6. Variabler

Följande bakgrundsvariabler är möjliga att använda i indikatorn:
Åldersgrupper (20-24 år och 25-29 år) och kön

7. Tillgång till uppföljningsdata

Uppföljningen (tabeller/diagram) kan redovisas i MS Excel-format

8. Kommentarer

-

Redovisning av indikatorer till Ungdomsstyrelsen

Nedan följer en teknisk beskrivning av Indikator 3 som mäter måluppfyllelsen för den ekonomiska familjepolitiken ur ett ungdomsperspektiv. Redovisningen följer Ungdomsstyrelsens mall.

1. Indikatornamn

Fördelning av ekonomisk standard

2. Politikområdesmål

Den ekonomiska familjepolitiken: skillnaderna i de ekonomiska villkoren mellan familjer med och utan barn ska minska inom ramen för den generella välfärden

3. Beskrivning av indikatorn

Indikator 3 beskriver fördelningen av disponibel inkomst per konsumtionsenhet för ungdomar i hushåll med och utan barn. Dessutom redovisas hur stor andel av 20-29 åringarna som har låg ekonomisk standard. Indikatorn redovisas på följande sätt:

- Andelen individer i olika inkomstklasser uppdelade efter hushållstyp.
- Fördelningen av disponibel inkomst per konsumtionsenhet för ungdomar uppdelade efter hushållstyp.
- Medianen av disponibel inkomst per konsumtionsenhet samt andel med låg ekonomisk standard.
- Medianen av disponibel inkomst per konsumtionsenhet samt andel med låg ekonomisk standard för barn med föräldrar 20-29 år.
- Medianen av disponibel inkomst per konsumtionsenhet samt andel med låg ekonomisk standard för 20-29 åringar födda i Sverige och utomlands.

4. Tekniska möjligheter och genomförbarhet

Indikatorn är möjlig att redovisa i samband med årsredovisningen med start i årsredovisningen för budgetåret 2006

5. Datakälla

SCB:s datamängd HEK, framskriven till år 2006 med SCB:s simuleringsmodell FASIT.

6. Variabler

Följande bakgrundsvariabler är möjliga att använda i indikatorn:
Åldersgrupper (20-24 år och 25-29 år) och kön

7. Tillgång till uppföljningsdata

Uppföljningen (tabeller/diagram) kan redovisas i MS Excel-format

8. Kommentar

-

Redovisning av indikatorer till Ungdomsstyrelsen

Nedan följer en teknisk beskrivning av Indikator 4 som mäter måluppfyllelsen för den ekonomiska familjepolitiken ur ett ungdomsperspektiv. Redovisningen följer Ungdomsstyrelsens mall.

1. Indikatornamn

Familjepolitikens omfördelade effekter

2. Politikområdesmål

Den ekonomiska familjepolitiken: skillnaderna i de ekonomiska villkoren mellan familjer med och utan barn ska minska inom ramen för den generella välfärden

3. Beskrivning av indikatorn

Indikatorn redovisar hur olika inkomstslag och skatten påverkar fördelningen av disponibel inkomst per konsumtionsenhet bland 20-29 åringar.

4. Tekniska möjligheter och genomförbarhet

Indikatorn är möjlig att redovisa i samband med årsredovisningen med start i årsredovisningen för budgetåret 2006.

5. Datakälla

SCB:s datamängd HEK, framskriven till år 2006 med SCB:s simuleringsmodell FASIT.

6. Variabler

Följande bakgrundsvariabler är möjliga att använda i indikatorn: Åldersgrupper (20-24 år och 25-29 år) och kön

7. Tillgång till uppföljningsdata

Uppföljningen (tabeller/diagram) kan redovisas i MS Excel-format

8. Kommentarer

-

PM

Datum
2006-09-06

Diarienummer
131 167930-06/113

Identifiering av indikatorer för uppföljning av ungdomars villkor

1 Ärende

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2006 ska Skatteverket inom verksamhetsområdet exekution identifiera och utforma indikatorer för att kunna följa ungdomars ekonomiska situation. Målgruppen för indikatorerna skall vara ungdomar mellan 18 och 25 år. Skatteverket skall samråda med Ungdomsstyrelsen.

Den 1 juli 2006 bildades en fristående Kronofogdemyndighet och därför sker redovisning gemensamt från Skatteverket och Kronofogdemyndigheten.

2 Rapportering

I regeringens proposition *Makt att bestämma — rätt till välfärd* (Prop. 2004/05:2) föreslås ett nytt system för uppföljning av den nationella ungdomspolitiken. Uppföljningen ska tydligt inkluderas i den ordinarie mål- och resultatuppföljningen. Skatteverkets kronofogdeavdelning var under förra året delaktig i detta arbete. Under 2006 har arbetet fortsatt med att identifiera ytterligare indikatorer.

Uppdraget är ett led i regeringens ungdomspolitik vars mål är att få en bättre uppfattning om ungdomars livssituation.

Skuldsättning i unga år försvårar ungdomars etablering i samhället, vad gäller bl.a. möjligheter att få hyreskontrakt och ett eget boende. Det finns också en fara att ungdomar faller in i ett riskbeteende som kan vara svårt att bryta.

Skatteverkets och Kronofogdemyndighetens identifiering av indikatorer ska redovisas till Finansdepartementet och Ungdomsstyrelsen senast den 15 september 2006.

3 Syfte

Skatteverkets och Kronofogdemyndighetens uppdrag är att identifiera och utforma indikatorer för att följa ungdomars skuld- och inkomstsituation. Målgruppen är ungdomar mellan 18 och 25 år. Indikatorerna ska ligga till grund för en regelbunden uppföljning kring ungas livssituation.

4 Redovisning av identifierade indikatorer

Skatteverket och Kronofogdemyndigheten har identifierat fem olika indikatorer. Av dessa fem indikatorer beskriver tre ungdomars skuldsättning och de övriga två deras inkomstförhållanden.

PM

Datum

2006-09-06

Diarienummer

131 167930-06/113

1. Antal ansökningar om betalningsförelägganden i åldersgruppen 18-25 år. Indikatorn ger en tidig signal om ungdomars betalningssvårigheter.
2. Antal i åldersgruppen 18-25 år med skulder som är föremål för indrivning. Indikatorn ger en bild över ungdomars betalningssvårigheter.
3. Antal i åldersgruppen i 18-25 år för vilka ansökan om avhysning inlämnats. Indikatorn ger en bild över ungdomars betalningssvårigheter.
4. Antal i åldersgruppen 18-25 år som betalar inkomstskatt. Indikatorn indikerar hur många som har förvärvsarbete.
5. Antal i åldersgruppen 18-25 år med pensionsgrundande inkomster och betalda kommunalskatter. Indikatorn visar skillnader i lönenivåer mellan åldersgrupper.

Nedan presenteras redovisning enligt mall från Ungdomsstyrelsen.

Skatteverket och Kronofogdemyndigheten kommer årligen att presentera en analys utifrån dessa indikatorer. Analysen kommer att redovisas till Ungdomsstyrelsen i samband med årsredovisningen.

4.1 Beskrivning av indikatorer

4.1.1 Indikator 1:

Antal inkomna ansökningar om betalningsföreläggande i åldersgruppen 18-25 år.

Politikområde: Egen försörjning

Beskrivning:

Indikatorn beskriver antalet i åldersgruppen 18-25 år som har en ansökan om betalningsföreläggande inlämnad till Kronofogdemyndighetens summariska process. Denna indikator ger en tidig signal om problem med betalningsförmågan för åldersgruppen.

Ökar antalet unga som blir aktuella för ansökningar om betalningsföreläggande kan det indikera att fler ungdomar börjar få problem med sin betalningsförmåga.

Att få en ansökan om betalningsföreläggande inskickad till Kronofogdemyndigheten innebär att gäldenären är en "sen betalare". En privaträttslig fordran har förfallit till betalning. Betalas inte skulden utfärdas ett bevis, ett utslag om betalningsföreläggande. Med stöd av detta kan indrivning komma att begäras.

PM

Datum
2006-09-06

Diarienummer
131 167930-06/113

Ett utslag om betalningsföreläggande i Kronofogdemyndighetens register, databasen för betalningsföreläggande och handräckning, används som underlag för kreditupplysningsföretagens register över betalningsanmärkningar.

Konsekvenserna av att få en betalningsanmärkning är stora för unga människor. Om en privatperson har registrerats för en betalningsanmärkning finns uppgiften kvar i tre år och kan leda till svårigheter att ingå ekonomiska avtal, exempelvis problem med att hyra bostad, skaffa telefonabonnemang eller låna pengar. En skuld i Kronofogdemyndighetens register försvårar således en ung persons inträde i vuxenlivet.

Tekniska möjligheter och genomförbarhet: Indikatorn är möjlig att följa upp med befintliga resurser.

Datakälla:

- Databasen för betalningsföreläggande och handräckning

Variabler: ålder, kön, län, skuldbelopp, antal ansökningar per person.

- Urval: Alla ungdomar som är registrerade med ansökningar om betalningsförelägganden.
- Periodicitet: varje år

Tillgång till uppföljningsdata: Möjligheter finns att lägga över informationen i en excelfil.

Kostnader: Nej

4.1.2 Indikator 2:

Antal i åldersgruppen 18-25 år med skulder som är föremål för indrivning hos Kronofogdemyndigheten.

Politikområde: Egen försörjning

Beskrivning: Indikatorn beskriver antalet i åldersgruppen 18-25 år med skulder i Kronofogdemyndighetens indrivningsregister, samt deras totala skuldbelopp. Indikatorn beskriver även vilken typ av skuld det rör sig om.

Konsekvensen av att en skuld har lämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning är att verkställighet kan komma att ske. Tvångsåtgärder kan komma att vidtas såsom exempelvis utmätning. Skulden blir även registrerad i Kronofogdemyndighetens register, databasen för utsökning och indrivning.

PM

Datum
2006-09-06

Diarienummer
131 167930-06/113

Uppgifterna används som underlag för kreditupplysningsföretagens register över betalningsanmärkningar.

Tekniska möjligheter och genomförbarhet: Indikatorn är möjlig att följa upp med befintliga resurser.

Datakälla:

- Utsöknings- och indrivningsdatabasen

Variabler: ålder, kön, län, skuldbelopp, antal.

- Urval: Alla ungdomar som är registrerade med ansökningar om indrivning.
- Periodicitet: varje år

Tillgång till uppföljningsdata: Möjligheter finns att lägga över informationen i en excelfil.

Kostnader: Nej

4.1.3 Indikator 3:

Antal i åldersgruppen 18-25 år med ansökan om avhysning.

Politikområde: Egen försörjning

Beskrivning: Indikatorn beskriver hur många i åldersgruppen 18-25 år där ansökan om avhysning har inlämnats till Kronofogdemyndigheten. Indikatorn visar även hur många som slutligen har avhysts från sin bostad. Vanligtvis brukar en avhysning bero på att hyresgästen inte lyckats betala sin hyra, men även fall av störande beteende förekommer.

Konsekvensen av en avhysning innebär i regel, förutom bostadslöshet, även att en betalningsanmärkning registreras om orsaken till avhysningen är obetald hyra.

Tekniska möjligheter och genomförbarhet: Indikatorn är möjlig att följa upp med befintliga resurser.

Datakälla:

- Utsöknings- och indrivningsdatabasen

Variabler: ålder, kön, län,

- Urval: Alla ungdomar som är registrerade med ansökningar om avhysning.
- Periodicitet: varje år

PM

Datum
2006-09-06

Diarienummer
131 167930-06/113

Tillgång till uppföljningsdata: Möjligheter finns att lägga över informationen i en excelfil.

Kostnader: Nej

4.1.4 Indikator 4:

Antal i åldersgruppen 18-25 år som betalar inkomstskatt, (inkomst av tjänst och näringsverksamhet).

Politikområde: Egen försörjning

Beskrivning: Måttet indikerar hur många som har förvärvsarbete. Indikatorn skiljer inte på heltids-, deltid- eller säsongarbete.

Även andra skattepliktiga ersättningar som till exempel A-kassa, sjukpenning från försäkringskassan och föräldrapenning utgör skattepliktiga ersättningar.

Tekniska möjligheter och genomförbarhet: Indikatorn är möjlig att följa upp med befintliga resurser.

Datakälla:

- Skattedatabasen

Variabler: ålder, kön, län

- Urval: Alla ungdomar som betalar skatt.
- Periodicitet: varje år

Tillgång till uppföljningsdata: Möjligheter finns att lägga över informationen i en excelfil.

Kostnader: Nej

PM

Datum
2006-09-06

Diarienummer
131 167930-06/113

4.1.5. Indikator 5:

Antal i åldersgruppen 18-25 år med pensionsgrundande inkomster och betalda kommunalskatter.

Politikområde: Egen försörjning

Beskrivning: Måttet indikerar skillnader i lönenivå mellan åldersgrupper. Skillnaderna kan exempelvis bero på olika omfattning på arbetstid (heltids-, deltids-, säsongarbete). Även lönenivåerna skiljer sig mellan olika län vilket även borde gälla ungdomar.

Även andra skattepliktiga ersättningar som till exempel A-kassa, sjukpenning från försäkringskassan och föräldrapenning, utgör pensionsgrundande inkomst och skattepliktiga ersättningar.

Tekniska möjligheter och genomförbarhet: Indikatorn är möjlig att följa upp med befintliga resurser

Datakälla:

- Skattedatabasen

Variabler: ålder, kön, län

- Urval: Alla ungdomar som betalar skatt.
- Periodicitet: varje år

Tillgång till uppföljningsdata: Möjligheter finns att lägga över informationen i en excelfil.

Kostnader: Nej

© Ungdomsstyrelsen
ISBN 91-89050-82-7
Diarienummer 131-785/05

projektledare **Rikard Ambumsgård**
språkgranskning **Ingrid Bohlin**
omslag **Christián Serrano**

distribution **Ungdomsstyrelsen, Box 17801, 118 94 Stockholm**
webbplats **www.ungdomsstyrelsen.se**
e-post **info@ungdomsstyrelsen.se**
tfn **08-566 219 00**, fax **08-566 219 98**

UNGDOMSSTYRELSEN

är en statlig myndighet som verkar för att unga ska få verklig tillgång till makt och välfärd. Det gör vi genom att:

- ta fram och förmedla kunskap om ungas levnadsvillkor.
- följa upp riksdagens och regeringens mål för den nationella ungdomspolitiken och stödja kommunerna i deras ungdomspolitiska arbete.
- fördela bidrag till och stödja metodutveckling inom ungas fritid och föreningsliv samt inom internationellt ungdomssamarbete.

UNGDOMSSTYRELSEN
www.ungdomsstyrelsen.se

UNGDOMSSTYRELSEN

Box 17801 • 118 94 Stockholm • tfn 08-566 219 00 • fax 08-566 219 98
e-post: info@ungdomsstyrelsen.se • webbplats: www.ungdomsstyrelsen.se